

Cím66i Ítéltábla

Bf.II.756/2025/110. szám

A Cím66i Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Cím66ben, a 2026. március 16. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2024. április 8. napján kihirdetett 8.B.676/2017/1823. számú ítéletét a jelen eljárásban fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése helyesen:

4 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] (1., 12., 18/b, 19. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (3. tényállási pont),

13 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (2., 4., 7., 9/a., 9/b., 9/c., 10., 11., 28., 18/a., 20/a, 20/b., 21., 25., 36. tényállási pont),

8 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (8., 11., 13., 14., 30., 15., 16., 17., 22. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (5. tényállási pont).

Terhelt1 I. rendű vádlott közbizalom elleni cselekményeinek minősítése helyesen

24 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (1., 2., 4., 7., 8., 9/a., 9/b., 9/c., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18/a., 18/b., 19., 20/a., 20/b., 21., 22., 25., 28., 30., 36. tényállási pont),

2 rendbeli közvetett tettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (3., 5. tényállási pont).

A Terhelt1 I. rendű vádlott 6. tényállási pontban rögzített közbizalom elleni bűncselekménye (folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége - Btk. 345.§) miatt indult büntetőeljárást megszünteti.

Terhelt1 I. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének és közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát egyaránt 6 (hat) évre enyhíti.

Terhelt1 I. rendű vádlottat 400 (négy száz) napi tétel, 10 000 (tízezer) forint napi tétel összegű, összesen 4 000 000 (négy millió) forint pénzbüntetésre is ítéli. Ha a pénzbüntetést nem fizeti meg, a meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel pénzbüntetés helyébe egy nap fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés lép.

Terhelt2 II. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése helyesen:

4 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] (1., 12., 18/b, 19. tényállás),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (3. tényállási pont),

14 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (2., 4., 7., 9/a., 9/b., 9/c., 10., 11., 18/a., 20/a, 20/b., 21., 25., 28., 36. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (5. tényállási pont),

8 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (8., 13., 14., 15., 16., 17., 22. és 30. tényállási pont),

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] (29. tényállási pont),

költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (4. tényállási pont).

Terhelt2 II. rendű vádlott közbizalom elleni cselekményeinek minősítése helyesen:

2 rendbeli közvetett tettesként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (3., 5. tényállási pont),

folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (4. tényállási pont),

26 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (1., 2., 7., 8., 9/a., 9/b., 9/c., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18/a., 18/b., 19., 20/a., 20/b., 21., 22., 25., 28., 30., 36. tényállási pont).

A II. rendű vádlott 6. tényállási pontban rögzített közbizalom elleni bűncselekménye (folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége Btk. 345.§) miatt indult büntetőeljárást megszünteti.

Terhelt2 II. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének és a közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát egyaránt 5 (öt) évre enyhíti.

Terhelt2 II. rendű vádlottat 400 (négy száz) napi tétel, 6 000 (hatezer) forint napi tétel összegű, összesen 2 400 000 (kétfélmillió-négy száz ezer) forint pénzbüntetésre is ítéli. Ha a pénzbüntetést nem fizeti meg, a meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egynapi tétel pénzbüntetés helyébe egy nap fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés lép.

Terhelt3 III. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése helyesen:

3 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] (1., 12., 19. tényállási pont),

5 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (2., 4., 9/b., 21., 25. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (5. tényállási pont),

7 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (11., 13., 14., 15., 16., 17., 30. tényállási pont).

Terhelt3 III. rendű vádlott közbizalom elleni cselekményeinek minősítése helyesen

közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (5. tényállási pont),

12 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége - Btk. 345. § (1., 2., 4., 9/b., 12., 13., 14., 15., 17., 19., 21., 25., 26. tényállási pont).

A Terhelt3 III. rendű vádlott 6. tényállási pontban rögzített közbizalom elleni bűncselekménye (folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége - Btk. 345.§) miatt indult büntetőeljárást megszünteti.

Terhelt3 III. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének és közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát egyaránt 4 (négy) évre enyhíti.

Terhelt3 III. rendű vádlottat 350 (háromszázötven) napi tétel, 4 000 (négyezer) forint napi tétel összegű, összesen 1 400 000 (egymillió-négyszázezer) forint pénzbüntetésre is ítéli. Ha a pénzbüntetést nem fizeti meg, a meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egynapi tétel pénzbüntetés helyébe egy nap fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés lép.

Terhelt4 IV. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése helyesen:

2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] (1., 18/b. tényállási pont),

12 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (3., 7., 9/a., 9/b., 9/c., 10., 18/a., 19., 20/a., 20/b., 25. 36. tényállási pont),

3 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (8., 16., 22., tényállási pont).

Terhelt4 IV.r. vádlott közbizalom elleni bűncselekményeinek törvényhelye helyesen: Btk. 345. §.

Terhelt4 IV. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének, és a közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát egyaránt 3 (három) évre enyhíti.

Terhelt5 V. rendű vádlott költségvetést károsító bűncselekményeinek minősítése helyesen:

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] (1. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (3. tényállási pont),

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont 2. fordulat] (7. tényállási pont),

bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont 2. fordulat] (8. tényállási pont).

Terhelt5 V. rendű vádlott közbizalom elleni cselekményeinek minősítése helyesen:

3 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (1., 2., 7., 8. tényállási pont),

közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) (3. tényállási pont).

Terhelt5 V. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének és közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát egyaránt 2 (kettő) évre enyhíti.

Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak vonatkozásában a Nyíregyházi Törvényszék ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 50 400 (ötvenezer-négyszáz) Forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2024. április 8. napján kihirdetett 8.B.676/2017/1823. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. rendű vádlottat 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 14 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 9 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], 26 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §). Megállapította, hogy a bűncselekményeket

bűnszervezetben követte el és ezért őt halmazati büntetésül 8 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 8 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, illetve a Terhelt1 I. rendű vádlottól lefoglalt 3 000 000 forint készpénzre, 1000 euró és 1251 USA dollár devizára vagyonek Kobzást rendelt el. A bíróság Terhelt1 I. rendű vádlottat 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] és 4 rendbeli bűnsegédként – ebből 2 rendbeli folytatólagos – hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Terhelt2 II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 15 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 9 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], 28 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont], költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. § (1) bekezdés]. Megállapította, hogy a bűncselekményeket bűnszervezetben követte el és ezért halmazati büntetésül 7 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 7 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre és 7 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható a szabadságvesztés büntetésből. Rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, illetve Terhelt2 II. rendű vádlottat a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] és 5 rendbeli folytatólagosan bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[3] Terhelt3 III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 5 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 8 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], 16 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében [Btk. 345. § (1) bekezdés]. Megállapította, hogy a bűncselekményeket bűnszervezetben követte el és ezért halmazati büntetésül 6 év 6 hónap fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 6 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre és 6 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Terhelt3 III. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, illetve Terhelt3 III. rendű vádlottat 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] és 5 rendbeli bűnsegédként – ebből 4 rendbeli folytatólagosan – elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[4] Terhelt4 IV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 12 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és 16 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében [Btk. 345. § (1) bekezdés]. Megállapította, hogy a bűncselekményeket bünszervezetben követte el és Terhelt4 IV. rendű vádlottat halmazati büntetésül 6 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 6 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól és 6 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a IV. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, illetve Terhelt4 IV. rendű vádlottat a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont], a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[5] Terhelt5 V. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], 4 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében [Btk. 345. § (1) bekezdés]. Megállapította, hogy a bűncselekményeket bünszervezetben követte el. Terhelt5 V. rendű vádlottat halmazati büntetésül 5 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 100 napi tétel, napi tételenként 1000 forint, összesen 100 000 forint pénzbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy Terhelt5 V. rendű vádlott a szabadságvesztés büntetésből feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett továbbá a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a meg nem fizetett rész szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[6] Terhelt6 IX. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Terhelt6 IX. rendű vádlott a szabadságvesztés elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[7] Terhelt7 X. rendű vádlottat az ellene költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[8] Terhelt8 XI. rendű vádlottat az ellene költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[9] Terhelt9 XII. rendű vádlottat az ellene költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[10] Terhelt10 XIII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 100 napi tétel, napi tételenként 1000 forintban megállapítva, összesen 100 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Terhelt10 XIII. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett ezen túl a XIII. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. XIII. rendű vádlottat a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[11] Terhelt11 XIV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 200 napi tétel, napi tételenként 1000 forint összegben megállapítva, összesen 200 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[12] Terhelt12 (született: Mihai Ilona) XV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 100 napi tétel, napi tételenként 1000 forint összegben megállapítva, összesen 100 000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére akként rendelkezett, hogy a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére a szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A XV. rendű vádlottat ezen túl a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[13] Terhelt13 XVII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 100 napi tétel, egy napi tételenként 1000 forintban megállapítva, összesen 100 000 forint pénzbüntetésre és 2 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. Terhelt13 XVII. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének végrehajtása elrendelése esetére a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá XVII. rendű vádlott pénzbüntetésének meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztés büntetésre történő átváltoztatásáról.

[14] XX. rendű vádlott vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 2

év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére akként rendelkezett, hogy a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XX. rendű vádlottat a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[15] XXI.. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A XXI. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének végrehajtásának elrendelése esetére a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXI. rendű vádlottat a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[16] Terhelt16 XXII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért őt halmazati büntetésül 200 napi tétel, egy napi tételenként 1000 forint összegben megállapítva, összesen 200 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[17] Terhelt17 XXIV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és felbújtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §), ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy annak végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a XXIV. rendű vádlott a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXIV. rendű vádlottat a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette. Ezen túl Terhelt17 XXIV. rendű vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[18] Terhelt18 XXVI. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért a bíróság halmazati büntetésül 200 napi tétel, napi tételenként 1000 forint összegben megállapítva, összesen 200 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett ezen túl a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[19] Terhelt19 XXVII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére akként rendelkezett, hogy a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXVII. rendű vádlottat ezen túl a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[20] Terhelt20 XXVIII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért őt a törvényszék halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4

év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére akként rendelkezett, hogy a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[21] Terhelt21 XXIX. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[22] Terhelt22 XXX. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXX. rendű vádlottat a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[23] Terhelt23 XXXI. rendű vádlottat a költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[24] Terhelt24 XXXII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXXII. rendű vádlottat a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[25] Terhelt25 XXXIII. rendű vádlottat a költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[26] Terhelt26 XXXIV. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 100 napi tétel, egy napi tétel összegét 1000 forintban megállapítva, összesen 100 000 forint pénzbüntetésre ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A XXXIV. rendű vádlottat a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól előzetes mentesítésben részesítette.

[27] Terhelt27 (született: XXXV. rendű vádlottat a költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[28] Terhelt28 XXXVII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Terhelt28 XXXVII. rendű vádlott szabadságvesztés büntetésének végrehajtása elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[29] Terhelt29 XXXVIII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért a bíróság halmazati büntetésül 200 napi tétel, egy napi tétel összegét 1000 forintban megállapítva, összesen 200 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett ezen túl a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[30] Terhelt30 XXXIX. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért a bíróság halmazati büntetésül 2 év fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a XXXIX. rendű vádlott a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[31] Terhelt31 XL. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[32] Terhelt32 XLI. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont], 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §), ezért a bíróság halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés 2/3 részének letöltését követően bocsátható XLI. rendű vádlott feltételes szabadságra.

[33] Terhelt33 XLIII. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan, társtettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétségében (Btk. 345. §) és ezért őt halmazati büntetésül 200 napi tétel, egy napi tétel összegét 1000 forintban megállapítva, összesen 200 000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá XLIII. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztés büntetésre történő átváltoztatásáról.

[34] Ezen túl a törvényszék az ügyben érintett jogi személyek kapcsán a cég1 „f. a.” jogi személlyel szemben 10 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 82 626 157 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[35] A cég2 „f. a.” jogi személlyel szemben 5 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 36 258 992 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[36] Az Terhelt41 „kt. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 7 723 270 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[37] A Terhelt42 „f.a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[38] A Terhelt43 „f. a.” jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki és 3 413 989 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[39] A Terhelt44 „f. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[40] A Terhelt45 jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 8 471 090 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[41] A Terhelt46 jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki és 716 244 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[42] A cég3 jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[43] Az cég4 jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki és 64 167 726 forint vagyonekpozást rendelt el.

[44] Az cég4ogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[45] A cég6 jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[46] A Terhelt50 jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki és 887 884 forint erejéig vagyonekpozást rendelt el.

[47] A cég7 „f. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[48] A cég8. „f. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[49] A cég9. „kt. a.” jogi személlyel szemben 2 000 000 forint pénzbírságot szabott ki.

[50] A Terhelt52 jogi személlyel szemben 2 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 68 517 838 forint vagyonekpozást rendelt el.

[51] A Terhelt53 „f. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 23 554 245 forint vagyonekpozást rendelt el.

[52] A Terhelt54 „f. a.” jogi személlyel szemben 750 000 forint pénzbírságot szabott ki és 3 061 427 forint vagyonekpozást rendelt el.

[53] A Terhelt55 „f. a.” jogi személlyel szemben 1 000 000 forint pénzbírságot szabott ki és 11 440 000 forint vagyonekbobzást rendelt el.

[54] Az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a cég10 „f. a.”, az egyéb érdekelt8, a cég11 „kt. a.”, a cég12, az cég13 „kt. a.”, a cég14 „f. a.” jogi személyekkel szemben a büntetőeljárást megszüntette.

[55] A törvényszék a Nyíregyházi Járásbíróság 8.Bny.359/2015/2. számú végzésével a cég10 „f.a.”, a Terhelt34, a Terhelt35, a Terhelt36, a cég15, az egyéb érdekelt8, az egyéb érdekelt9 „kt. a.”, a cég16, az cég13 „kt. a.”, a cég14 „f. a.” jogi személyek bankszámláira elrendelt zár alá vételt feloldotta. A törvényszék a Nyíregyházi Járásbíróság 8.Bny.123/2015/2. számú végzésével a cég17 tulajdonában lévő MYX-070 forgalmi rendszámú Skoda Fabia típusú gépkocsira elrendelt zár alá vételt is feloldotta. Rendelkezett ezen túl a törvényszék az ügyben lefoglalt bűnjelekről, egy részük lefoglalását megszüntette és azokat az ügy iratai mellett rendelte elhelyezni, továbbá azok megsemmisítését rendelte el, illetve a lefoglalás megszüntetése mellett kiállító hatóság részére rendelte megküldeni. Rendelkezett továbbá az ügyben felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

[56] A Nyíregyházi Törvényszék 8.B.676/2017/1823. számú ítélete VIII. rendű vádlott, XVI. rendű vádlott, XVIII. rendű vádlott, XIX. rendű vádlott, XXIII. rendű vádlott, XXV. rendű vádlott, XXXVI. rendű vádlott vonatkozásában első fokon jogerőre emelkedett, ezért az ő vonatkozásukban az ítéltábla felülbírálatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (9) bekezdése alapján mellőzte.

[57] Mellőzte továbbá a felülbírálatot azon felmentő rendelkezések vonatkozásában, amelyek ellen külön jogorvoslat nem lett bejelentve, azokra nézve a felülbírálat kiterjesztésének sincs helye [Be. 590. § (8) bekezdés, Be. 584. § (4) bekezdés].

[58] Az ítéletnek a cég17 jogi személlyel szemben pénzbírságot kiszabó és zár alá vételt feloldó rendelkezése, a cég15-t érintő zár alá vétel feloldása iránti rendelkezése, a cég10 „f. a.”, az egyéb érdekelt8, a egyéb érdekelt9 „kt. a.”, cég16, cég13 „kt. a.”, cég14 „f. a.” jogi személyekkel szemben a büntetőeljárást megszüntető rendelkezése 2024. április 11. napján, míg a cég10 „f. a.”, Terhelt34, Terhelt35, Terhelt36, cég15, egyéb érdekelt8, egyéb érdekelt9 „kt. a.”, cég16, cég13 „kt. a.”, cég14 „f. a.” bankszámlái vonatkozásában a zár alá vételt megszüntető rendelkezés 2024. április 11. napján emelkedett jogerőre.

[59] A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jsztb.) 20. § (5) bekezdése alapján a másodfokú felülbírálat nem terjedhet ki az eljárásnak a jogi személlyel kapcsolatos részének megszüntetésére vonatkozó rendelkezésére, amely ellen nem fellebbeztek.

[60] A másodfokú eljárásban az ítéltábla az eljárás időszerű befejezése érdekében célszerűségi okból elkülönítette a büntetőügyet Terhelt6 IX. rendű, Terhelt7 X. rendű, Terhelt8 XI. rendű, Terhelt10 XIII. rendű, Terhelt11 XIV. rendű, Terhelt12 XV. rendű, XXI.. rendű, Terhelt16 XXII. rendű, Terhelt17 XXIV. rendű, Terhelt18 XXVI. rendű, Terhelt19 XXVII. rendű, Terhelt20 XXVIII. rendű, Terhelt21 XXIX. rendű, Terhelt22 XXX. rendű, Terhelt24 XXXII. rendű, Terhelt26 XXXIV. rendű, Terhelt28 XXXVII. rendű, Terhelt29 XXXVIII. rendű, Terhelt30 XXXIX. rendű, Terhelt31 XL. rendű, Terhelt32 XLI. rendű vádlott, Terhelt33 XLIII. rendű vádlottakra és a Terhelt34, a Terhelt35, a cég18 „f. a.”, a cég19 „f. a.”, a egyéb érdekelt5 „f. a.”, az Terhelt48, a cég20 az cég21 „f. a.”, a cég8. „f. a.”, a cég9. „kt. a.”, a cég22, a Terhelt53 „f. a.”, valamint a cég23 „f. a.” jogi személyek vonatkozásában. Ezen vádlottakra és jogi személyekre 6/2026/ számon fejezte be az eljárást 2026. február 23. napján jogerőre emelkedett ítéletével az ítéltábla.

[61] Ugyancsak az eljárás időszerű befejezése érdekében célszerűségi okból elkülönítette Terhelt9 XII. rendű, Terhelt13 XVII. rendű, Terhelt14 XX. rendű, Terhelt23

XXXI. rendű, Terhelt25 XXXIII. rendű és Terhelt27 XXXV. rendű vádlottakra, valamint a cég24 (Cg. 01-09-911538, székhelye: 1123 Budapest, Bán út 1. B. ép.), a cég25), a cég26, az cég4, székhelye: Cím17 szám), a cég27), a terhelt38), és a terhelt39) jogi személyek vonatkozásában. Ezen vádlottakra és jogi személyekre a Bf.II.11/2026/44 számon fejezte be az eljárást 2026. március 09. napján jogerőre emelkedett ítéletével az ítéltábla.

[62] A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen eljárásjogi okból ugyancsak elkülönítésről rendelkezett az ítéltábla a cég2 és az Terhelt41 jogi személyekre nézve.

[63] Jelen ügyben a felülbírálat így kizárólag Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottakra, valamint a lefoglalt bűnjelekről meghozott rendelkezésekre terjedt ki.

II. Az ítélet elleni fellebbezések és az azokra tett észrevételek

[64] A 2024. április hó 8. napján kihirdetett 1823. sorszámú ítélet ellen az ügyészség – a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül – fellebbezést jelentett be a következők szerint:

[65] Terhelt1 I. rendű vádlott terhére 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont, 6, 23 tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 27., 29. tényállás], 4 rendbeli, bűnsegédként – ebből 2 rendbeli folytatólágosan (6. és 23. tényállás) – elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 6, 23, 24, 26. tényállás), és a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 24, 26. tényállás] vádja alóli felmentés miatt is bejelentette a vádlott bűnösségének e bűncselekményben történő megállapítása végett, továbbá súlyosításért, vele szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett.

[66] Terhelt2 II. rendű vádlott terhére 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont, 6, 23 tényállás], 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 24., 26. tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, 27. tényállás], 5 rendbeli, bűnsegédként folytatólágosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 6, 23, 24, 26, 27, 29. tényállás) miatt emelt vád alóli felmentése miatt, bűnösségének e bűncselekményekben történő megállapítása végett, továbbá súlyosításért, vele szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés, gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett.

[67] Terhelt3 III. rendű vádlott terhére 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont, 6, 23 tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 26. tényállás], 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, 27, 29. tényállás], 5 rendbeli bűnsegédként – ebből 4 rendbeli folytatólágosan – elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 6, 23, 26, 27, 29. tényállás) miatt emelt vád alóli felmentése miatt, bűnösségének 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont, 6, 23 tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 26. tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, 27. tényállás], 4

rendbeli, bűnsegédként – ebből 3 rendbeli folytatólagosan – elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 6, 23, 26, 27. tényállás) bűncselekményekben történő megállapítása végett, míg a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 29. tényállás] és 1 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 29. tényállás) esetében a felmentő rendelkezés jogcímének megváltoztatása és a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjában – mivel nem bizonyított az, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el – írt ok megállapítása végett.

[68] Fellebbezett továbbá a III. rendű vádlott terhére súlyosításért, vele szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett.

[69] Terhelt4 IV. rendű vádlott terhére bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 24. tényállás], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, 29. tényállás], 2 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 24, 29. tényállás) miatt emelt vád alóli felmentése miatt, bűnösségének bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont, 24. tényállás), bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 29. tényállás) esetében a felmentő rendelkezés jogcímének megváltoztatása és a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjában – mivel nem bizonyított az, hogy a bűncselekményt a vádlott követte el – írt ok megállapítása végett.

[70] Fellebbezett továbbá a IV. rendű vádlott terhére súlyosításért, vele szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés, közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett.

[71] A bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont, 30. tényállás], és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §, 30. tényállás) miatti vádja alól felmentő rendelkezést Terhelt4 IV. rendű vádlott vonatkozásában tudomásul vette.

[72] Az elsőfokú ítélet zár alá vétel feloldásával kapcsolatos rendelkezéseit, továbbá a lefoglalás megszüntetésével és a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezéseit ugyancsak tudomásul vette.

[73] Fellebbezési nyilatkozatok a vádlottak és védőik részéről:

[74] Terhelt1 I. rendű vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[75] Terhelt2 II. rendű vádlott a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül elsődlegesen a bünszervezet téves megállapítása miatt és felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést. Az ítélet felmentő rendelkezéseit tudomásul vette.

[76] Terhelt2 II. rendű vádlott védője a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül elsődlegesen a bünszervezetben történő elkövetés téves megállapítása miatt és felmentés végett, másodlagosan a bünszervezetben történő elkövetés téves megállapítása miatt és a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. Az ítélet felmentő rendelkezéseit tudomásul véve.

[77] Terhelt3 III. rendű vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a bünszervezetben történő elkövetés megállapítása miatt, harmadlagosan enyhítés érdekében jelentett fellebbezést. Védője a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül ugyancsak

elsődlegesen felmentés, másodlagosan a bünszervezetben történő elkövetés megállapítása miatt, harmadlagosan enyhítés érdekében jelentett fellebbezést.

[78] Terhelt4 IV. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[79] Terhelt5 V. rendű vádlott a védője által a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése, továbbá a bünszervezetben történő elkövetés megállapításának mellőzése érdekében élt jogorvoslattal.

[80] A Cím66i Fellebbviteli Főügyészség a vádlottak terhére bejelentett ügyési fellebbezést – változtatással – fenntartotta a következők szerint.

[81] A 3. tényállási pont (Terhelt34) kapcsán a fellebbviteli főügyészség a fellebbező ügyész érvelésével szemben (fellebbezés indokolás 2. oldal 6. bekezdés) rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem azt nem látta bizonyítottnak, hogy cég10 által kiállított számlák valótlan tartamúak, hanem az ítélet [723] bekezdésében arra a megállapításra jutott, miszerint nem merült fel olyan bizonyíték, amely kétséget kizáróan bizonyítaná a cég10 cég30nek nyújtott munkaerő-kölcsönzés fiktivitását, valamint azt, hogy Terhelt7 X. rendű vádlott tudott volna arról, hogy nem lesznek a kölcsönzött munkavállalók után megfizetve az adó- és járulékterhek. Ezen túlmenően a X. rendű vádlott a bíróság értékelése szerint elfogadható magyarázatot adott arra, hogy miért vette igénybe a cég10 szolgáltatásait, mely céggel ténylegesen alkalmazottai tartották a kapcsolatot és vallomását a kihallgatott tanúk is megerősítették.

[82] Ebből következőleg, figyelembe véve az ítélet indokolásának [127] bekezdésében írtakat, mely szerint a cég10 fiktív cég, Terhelt7 X. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 566. § (1) bekezdés d) pont I. fordulata szerinti – figyelemmel a Btk. 20. § (1) bekezdésében írt tévedésre – felmentő rendelkezés meghozatalának lett volna helye.

[83] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a fellebbező ügyész nézetétől eltérően megfelelően teljesítette. A helyes felmentési jogcím a tévedés, mely büntethetőséget kizáró ok fennállása az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból a helyes ténybeli következtetés levonása útján megállapítható, így e körben nem indokolt az ítélet részbeni hatályon kívül helyezése.

[84] Az elsőfokú bíróság Terhelt7 X. rendű vádlott tettesi felmentése mellett bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottakat, mint bűnsegédek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, de a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő költségvetési csalás büntetében és bűnsegédként elkövetett, a Btk. 345. §-ban meghatározottak szerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[85] A X. rendű vádlott felmentési jogcímének megváltozása azonban kihat Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak cselekményének minősítésére is, ezért cselekményük helyesen a nem cáfolhatóan tévedésben lévő X. rendű vádlott tudattartalmára tekintettel a közvetett tettesként, üzletszerűen elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettként és ugyancsak közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségeként minősül, így az e körben bejelentett ügyési fellebbezés módosítása vált szükségessé.

[86] A BH2013. 200. számú eseti döntés szerint az adócsalást közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozattételre [1978. évi IV. törvény 20. §, 21. §, 310. §, 1/2006. BJE határozat]. E döntés

indokolása tartalmazza, hogy „a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) korábban, felülvizsgálati eljárásban hozott több határozatában is rámutatott, hogy e bűncselekményt azonban más elkövetői minőségben, így közvetett tettesként, bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozattételre [BH2010. 114., BH2010. 319.]. Következésképpen az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az ún. közvetett tettség állapítható meg, ha az elkövető más, a tévedése miatt nem büntethető személyt, mint eszközt használ fel a bűncselekmény elkövetéséhez”.

[87] Mivel a tudattartalom jogi következtetés tárgya lehet, és ezt a másodfokú bíróság maga is megállapíthatja, az ítélet részbeni hatályon kívül helyezése ezért nem indokolt.

[88] Az 5. tényállási pont (Terhelt35) vonatkozásában az elsőfokú ítélet indokolásának [1287] bekezdésében az áll, hogy „a tévedésben lévő vezető tisztségviselők esetében a büntetőjogi felelősségük nem állapítható meg, ilyenkor a felhasználásukkal a költségvetési csalást megvalósító személy mint közvetett tettes felel (pl. 5. tényállás Terhelt35, Terhelt8 XI. rendű vádlott). Ezzel szemben az ítélet [1348] bekezdésében az szerepel, hogy Terhelt8 XI. rendű vádlott felmentésére a Be. 566. § (1) bekezdés b) pontjában lévő okból – a bűncselekményt nem a vádlott követte el – került sor. A bizonyítékokból levont helyes ténybeli következtetés folyamánaként a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint Terhelt8 XI. rendű vádlott felmentésének a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontjában írt büntethetőséget kizáró okból, tévedés címén lenne helye. Mindez a 3. tényállási ponthoz fűződő fellebbezési indokolással egyező módon kihat az e pontban érintett Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak elkövetői minőségére is, hiszen büntetőjogi felelősségük megállapítására bűnsegédi minőségben került sor, holott erre a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint közvetett tettesként kerülhet sor, melynek megállapítását a Be. 606. § (1) bekezdése alapján tartott indokoltnak átiratában.

[89] A 6. tényállási pontban (Terhelt36) érintett Terhelt9 XII. rendű vádlott terhére a fellebbező ügyész a 2024. április hó 11. napján kelt fellebbezésében költségvetési csalás büntette és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége vádjá alóli felmentés miatt, bűnösségének e bűncselekményekben való megállapítása végett fellebbezett, mely nyilatkozatát a 2024. november hó 29. napján kelt fellebbezés indokolásában akként módosította, hogy az e tényállási ponthoz kapcsolódóan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, valamint a Terhelt36 mint jogi személy kapcsán pénzbüntetés kiszabását indítványozta. Fellebbezésében észrevételezte, hogy elsőfokú bíróság Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottat is felmentette a terhükre rótt költségvetési csalás büntette és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól, ugyanakkor Terhelt3 III. rendű vádlottat bűnösnek is kimondta egyrendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[90] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a bíróság 6. tényállási pontban rögzített tényállása a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjában írt okokból megalapozatlan, ugyanis a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetőleg a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Az indokolás megalapozottan rögzítette a [152] bekezdésben, hogy Terhelt9 XII. rendű vádlott szintén igénybe vette a Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott irányítása alatt álló cég31-n keresztül nyújtott „munkaerő kölcsönzés és számlázási szolgáltatást”.

[91] A fellebbező ügyész nyilatkozata szerint a bíróság indokolási kötelezettsége körében az I., II., III. és XII. rendű vádlottakat érintő felmentés tekintetében oly mértékben nem tett eleget indokolási kötelezettségének, hogy az a másodfokú eljárásban már nem orvosolható. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, de az általa értékelt bizonyítékokból téves következtetésre jutott a vádlottakat érintő felmentő rendelkezések meghozatala során. A bíróság indokolásának [160] bekezdésében rögzítette, kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy a Terhelt36 részére cég31. nevének feltüntetésével kibocsátott számlákat valótlan gazdasági eseményekről állították ki.

[92] A törvényszék az indokolás [470] bekezdésben rögzítette, miszerint azon körülményből, hogy az ott felsorolt számlákat egyéb ügyvezetősége idején állították ki, aki vallomása szerint a cég tevékenységben nem vett részt, nem következik automatikusan, hogy a cég nem végzett semmilyen gazdasági tevékenységet.

[93] Ezzel szemben néhai terhelt [575] bekezdésben értékelt vallomásából nem az következik, hogy a cég31 és a cég10 csak munkaerő kölcsönzésről állított ki valótlan tartalmú számlákat. Az időközben elhunyt vádlott vallomásában azt állította, hogy a cégek működtetése a bünszervezet tagjai által már kezdettől abból a célból történt, hogy fiktív számlákat állítsanak ki. egyébtel kapcsolatban megállapítható továbbá az is, hogy a cég31. neve alatt üzletszerű gazdasági tevékenységet nem végzett. Az ítélet [805] bekezdésében rögzítettek szerint a „Box” fedőnevű lehallgatás anyagából is következik, hogy egyéb2 kizárólag a banki pénzfelvétel céljából jött Magyarországra, nem pedig a cégnév alatti üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása érdekében. Itt idézhető az ügyési perbeszéd (1775. számú jegyzőkönyv 57. oldal 6. bekezdése), melyben rögzítést nyert az az értékelés, miszerint egyéb vallomása alapján kizárható, hogy kapcsolatban állt volna Terhelt9nal.

[94] Az ítélet [92] bekezdése rögzítette azt is, hogy csak papíron lett egyéb a cég31. tulajdonosa és ügyvezetője, tehát a cégnév alatt üzletszerű gazdasági tevékenységet nem folytatott, azaz a cég nevében kiállított, Terhelt36 ügyvezetője, Terhelt9 XII. rendű vádlott által befogadott számlák valótlan tartalmúak.

[95] A fellebbező ügyész felhívta a figyelmet egyébnek az ítélet [592]- [593] bekezdéseiben értékelt vallomásaira, mely szerint ő a cég31-ben semmilyen gazdasági tevékenységet nem végzett. Az elsőfokú bíróság téves következtetésként állapította meg azt, miszerint mindebből nem következik az, hogy a számlák valótlan tartalmúak lennének. Az ítélet [601] bekezdése rögzítette a banki adatszolgáltatás alapján azt, hogy az ukrán ügyvezetők – ideértve a cég31-t is – strómanok voltak. Mindezek tehát a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a 6. tényállási pont tekintetében is megalapozzák Terhelt1 I. rendű, II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét úgy a közbizalom elleni, mint a közbevételt sértő cselekményeket illetően.

[96] A 23. tényállási pont (cég16) kapcsán az elsőfokú ügyészség a 2024. április 11. napján kelt fellebbezés bejelentésében Terhelt25 XXXIII. rendű vádlott terhére költségvetési csalás büntette és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége vádjá alóli felmentés miatt, bűnösségének e bűncselekményekben történő megállapítása végett fellebbezett.

[97] A 2024. november 29. napján kelt fellebbezési indokolásban Terhelt25 XXXIII. rendű, Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottat e tényállási pontban érintő felmentő rendelkezést, valamint Terhelt3 III. rendű vádlott egy rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatti

bűnösnek kimondását sérelmezve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Nyíregyházi Törvényszék e tényállás kapcsán a bizonyítékok értékelését nem végezte el teljes körűen, és ebből következően az indokolási kötelezettségének sem tett eleget, illetőleg a bizonyítékokat tévesen értékelve téves következtetést vont le.

[98] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az ítéletnek e tényállási pontot érintő megalapozatlansága az iratok tartalma, illetőleg a helyes ténybeli következtetések levonása alapján ugyancsak kiküszöbölhető, így a fellebbező ügyésznek fellebbezés indokolása 12-15. oldal utolsó előtti bekezdéséig kifejtett érvelése a cég16 által a cég31-től befogadott számlák valótlanosságát illetően megalapozott. néhai terheltek valamint tanú209 (Petró Edit) vallomása alapján egyértelmű következtetés vonható le a cég16 által befogadott számlák valótlanosságára nézve. Mindezekre vonatkozóan okszerű levezetést tartalmaz az ügyészi perbeszéd 23. tényállási pontot érintően kifejtett érvelése az 1775. számú tárgyalási jegyzőkönyv 118-119. oldaláról.

[99] Még ha elfogadható is lenne néhai VI. rendű vádlottnak az ítélet [585] bekezdésében idézett állítása, mely szerint Terhelt1 I. rendű vádlott beszállt a szennyvízhálózat-építő üzletbe, munkagépeket vásárolt és adott bérbe, az sem bizonyítja, hogy a egyéb által névleg képviselt cég31. garanciális burkolatfelújítást, rekultivált hulladéklerakó telepek utógondozási és eróziós károk helyreállítási munkáit, valamint más, hasonló munkálatokat végzett volna, figyelemmel arra is, hogy a számlákat az ítélet [355] bekezdése szerint Terhelt3 III. rendű vádlott készítette el.

[100] A cég ügyvezetőjének, egyébnek egyetlen tevékenysége a cég pénzforgalmi számlájára érkező pénzüsszegek bünszervezet által irányított és felügyelt felvétele volt. Ha tehát a munkálatokat el is végezték, azokat bizonyosan nem a cég31. teljesítette, így a nevének feltüntetésével kiállított számlák valótlan tartalmára vonható egyértelmű következtetés. egyéb vallomásából a már hivatkozott ügyészi perbeszédben szereplő érvek alapján az állapítható meg, hogy a cég31. semmilyen gazdasági tevékenységet nem végzett, így nyilvánvalóan nem állhatott valós gazdasági kapcsolatban a cég16-val sem.

[101] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítélete e tényállási pont tekintetében a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjai alapján megalapozatlan, mely megalapozatlanság a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés alapján kiküszöbölhető és az elsőfokú bíróság által felmentett Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott vád szerinti bűnösségének megállapítását lehetővé teszi.

[102] A 24. tényállás (UAZ 72. Kft.) 26. tényállás cég33), és a 27. tényállási pontok (cég34) kapcsán a fellebbező ügyészség Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű Terhelt4 IV. rendű és Terhelt27 XXXV. rendű vádlottak felmentését sérelmezte, és egyúttal azt, hogy

Terhelt3 III. rendű vádlottat a 26. tényállásban szereplő cselekményhez kapcsolódóan bűnsegédként folytatólagosan elkövetett magánokirat felhasználásának vétsége miatt bűnösnek is kimondta a bíróság. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a bíróság téves következtetést tartalmazó indokolása ismeretében az utóbbi elírásként értékelhető.

[103] A fellebbviteli főügyészség egyetértett fellebbező ügyészségnek a törvényszék által levont következtetés téves volta kapcsán azon álláspontjával, melynek lényege, hogy a számlák azokban az esetekben is fiktívek, amelyekben a feltüntetett gazdasági események a valóságban nem a számlán feltüntetett szereplők között mennek teljesezésbe.

[104] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítéletének [1128] bekezdésében a titkos információgyűjtés hanganyagából arra a téves következtetésre jutott, miszerint nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy a cég10 munkaerő kölcsönző szolgáltatáson kívül végzett más gazdasági tevékenysége is fiktív lett volna. Ezzel a megállapítással szemben áll az ítélet [81] bekezdése, melyben a bíróság rögzítette, hogy egyebek mellett a cég31 és a cég10 megvásárlásának, illetve létrehozásának célja az volt, hogy a bűnszervezet szolgáltatásait igénybe vevők által ténylegesen foglalkoztatott munkavállalókat papíron ezen cégekhez jelentsék be, majd ily módon a két cég papíron ezen munkavállalókat kölcsön tudja adni az őket ténylegesen foglalkoztató munkáltatónak, miközben ők maguk a munkavállalók munkabérét terhelő adó-, és járulékfizetési kötelezettségüknek nem tesznek eleget.

[105] Ugyancsak e cégek feladata volt az is, hogy a nevükben bocsássák ki azokat a valótlan tartalmú számlákat, amelyek ÁFA tartalmának levonásba helyezésével a bűnszervezet szolgáltatásait igénybe vevő megrendelők jogosulatlanul csökkenteni tudják ÁFA fizetési kötelezettségüket. Ezt a fajta működést részletezte az ítélet [91] – [95] bekezdése is. Így – mivel valós tevékenységet nem végeztek – a nevük feltüntetésével kiállított számlák is szükségképpen valótlan tartalmúak.

[106] A számlák fiktitivásán és azok büntetőjogi következményein az sem változtat, ha a számlán feltüntetett gazdasági események létrejöttek, de azt más, a számlán szereplőtől eltérő gazdálkodó teljesítette.

[107] A 24. tényállást (UAZ 72. Kft) illetően az ítélet [1135] bekezdése rögzíti, hogy gyanúsítottal szemben a nyomozást a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség – mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el – megszüntette. Mindez felveti Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű, valamint Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében azt, hogy a vádiratban terhükre rótt közbevételelt és közbizalmat sértő cselekményeket közvetett tettesként követték el.

[108] Az elsőfokú bíróság ítélete [629] bekezdésében írtak szerint nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, hogy az ÁFA tartalmat visszaigénylő cég16 (23. tényállás) UAZ 72. Kft. (24. tényállás), cég14 26. tényállás), cég34 (27. tényállás) cégek részére nyújtott szolgáltatások valótlanok lettek volna.

[109] A 26. tényállásban érintett Terhelt27 XXXV. rendű vádlott és bűnsegédei felmentése kapcsán is irányadó a cég31. nevének feltüntetésével kibocsátott számlák fiktitivását alátámasztó érvelés.

[110] Az elsőfokú bíróság az ítélet [1153] bekezdésében helytállóan állapította meg, hogy a cég14 nem állt munkaerő kölcsönző viszonyban a cég31vel 2014. évben, azonban tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a cég31. nevének feltüntetésével kibocsátott számlák – melyek a cég14 ÁFA bevallásaiban és M-adatalapjain összecszerűen azonosíthatók – valós gazdasági eseményekről és valós kibocsátó részéről lettek volna kiállítva.

[111] Az [1151] bekezdésben írt körülmény, mely szerint a cég14 takarítógépeket szerzett be a cég35 2013. Kft-től, nem szolgálhat olyan érvként, mely alapján a cég31. nevének feltüntetésével kiállított számlák valódisága is megalapozható volna, így e tényállási pont tekintetében Terhelt27 XXXV. rendű vádlott tettesi, Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott bűnsegédi büntetőjogi felelősségének megállapítása indokolt.

[112] A 27. tényállás esetén a cég34 által a cég31. nevének feltüntetésével kibocsátott, ugyancsak takarítógépek értékesítéséről szóló számla esetében a fellebbező ügyész helyesen mutatott rá arra, hogy – mivel néhai terhelt vallomása alapján a cég31t

megszerzésétől kezdve valótlan tartalmú számlák kibocsátására használta a bűnszervezet – szükségképpen adódik az a következtetés, miszerint amennyiben a cég³⁴ be is szerezte a számlán szereplő takarítógépeket, e gazdasági ügylet nem a számlán feltüntetett kibocsátó és a cég³⁴ között jött létre, ezért ebből ugyancsak a számla fiktivitására vonható következtetés.

[113] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint helyesen mutatott rá az elsőfokú ügyész perbeszédének ezzel foglalkozó részében (1775. számú jegyzőkönyv 124. oldal) arra, hogy mely okok miatt nem lehet adólevonási jogot alapozni e valótlan tartalmú számlára.

[114] A cég³⁴ ügyvezetője, tanú²⁶ esetében a vádemelés elhalasztására került sor, aki elismerte, hogy nem a cég³¹-től vásárolta meg a takarítógépeket, hanem egy magánszemélytől. Ebből következik egyrészt, hogy számla hiányában azokat a vállalkozása keretében nem is használhatta volna fel, illetőleg azok beszerzését a vállalkozása költségei között nem mutathatta volna ki.

[115] Ebből adódik továbbá az is, hogy e tényállási pont esetén Terhelt¹ I. rendű, Terhelt² II. rendű és a cég³¹. ügyvezetését a számla kibocsátásakor ellátó Terhelt³ III. rendű vádlott közbevételt és közbizalmat sértő vád szerinti bűncselekményeire vonható helyes következtetés az elsőfokú bíróság által tévesen meghozott felmentő rendelkezés helyett. Így e körben ugyancsak az ítélet részbeni megalapozatlanságának a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján történő kiküszöbölését tartotta indokoltnak átiratában.

[116] A 29. tényállási pontot illetően az elsőfokú ügyészség a 2024. április 11. napján kelt fellebbezésében Terhelt¹ I. rendű vádlott terhére a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] Terhelt² II. rendű vádlott terhére egyrendbeli bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége, Terhelt³ III. rendű vádlott terhére bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), Terhelt⁴ IV. rendű vádlott terhére bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alóli felmentésük miatt, bűnösségük megállapítása, illetve súlyosításért, velük szemben hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

[117] A 2024. november 29. napján kelt fellebbezési indokolásában az elsőfokú ügyész Terhelt³ III. rendű és Terhelt⁴ IV. rendű vádlottak felmentése kapcsán a felmentés jogcímének megváltoztatását tartotta indokoltnak [Be. 566. § (1) bekezdés c) pont].

[118] Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében a 29. tényállási pontot illetően Terhelt¹ I. rendű vádlott esetében felmentő rendelkezés található. Ezzel szemben az ítélet indokolása szerint Terhelt¹ I. rendű vádlott büntetőjogi felelőssége a 29. tényállási pontot illetően a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdés b) pontja, valamint a Btk. 345. §-ában meghatározott bűncselekmény miatt megállapítható. Ezt tartalmazza az indokolás [1311] és [1312] bekezdése.

[119] Terhelt² II. rendű vádlott terhére az indokolás [1313] és [1314] bekezdése szerint a törvényszék megállapította a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző költségvetési csalás büntettét. A rendelkező rész bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] mondta ki bűnösnek, ugyanakkor a folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) tekintetében felmentő rendelkezést tartalmaz.

[120] A 29. tényállás kapcsán az elsőfokú ügyész fellebbezési indokolásában Terhelt³ III. rendű és Terhelt⁴ IV. rendű vádlottak felmentése kapcsán a felmentés téves jogcímét

sérelmezte. Az indokolás [1357] bekezdése szerint Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak felmentésére a Be. 566. § (1) bekezdés b) pontjában írt okból – a bűncselekményt nem a vádlottak követték el – került sor. E körben tartalmaz megállapítást az indokolás [1171] bekezdése is, mely szerint nevezett vádlottak vonatkozásában nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, mely alapján megállapítható lenne, hogy aktívan részt vettek a egyéb érdekelt11 által 2012. október hónapban kikölcsozött kilenc munkavállalóhoz köthető bűncselekményben.

[121] Ezzel ellentétben állónak látszik az indokolás [1177] bekezdése, mely szerint kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy a egyéb érdekelt11 a színlelt munkaerő kölcsönzéssel a költségvetésnek 439.425Ft (428.962Ft) kárt okozott, mely összegek a bűncselekmény megállapításához szükséges 500.000Ft-os összegről alatt vannak.

[122] Mindebből az következik a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint, hogy a felmentés helyes jogcíme az ítéleti tényállás alapján valamennyi a 29. tényállási pontban érintett vádlott esetén a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontjának I. fordulata, mely szerint nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése, így e körben a fellebbező ügyész álláspontjától eltérően Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak felmentését a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulatában írt okból tartotta indokoltnak.

[123] Mindezek alapján az elsőfokú ügyész 2024. november 29. napján kelt fellebbezési indokolásának 18-19. oldalán szereplő, Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt9 XII. rendű, Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében előterjesztett, az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és a bíróság új eljárásra utasítására vonatkozó ügyészi indítványt nem tartotta fenn.

[124] Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ügyészség fellebbezésével nem érintett tények és terheltek vonatkozásában a másodfokú eljárásban irányadónak tartotta.

[125] A fellebbviteli főügyészség átirata szerint helyesen járt el a bíróság a Btk. 2. §-ra utalás kapcsán [ítélet [1240]-[1245] bekezdések], amikor az ítélezése során a 38. tényállás kivételével az elkövetéskor hatályos büntető anyagi jogi szabályokat alkalmazta. A bíróság a felmentés miatti fellebbezéssel nem érintett vádlottak esetében okszerűen következtetett bűnösségükre, cselekményük jogi minősítése is törvényes, ezért a felmentésre irányadó védelmi fellebbezések nem foghatnak helyt.

[126] A fellebbviteli főügyészség átirata szerint a büntetés kiszabása körében a vádlottak terhére és javára szóló körülményeket az elsőfokú bíróság teljes körűen felsorolta, ám azokat a súlyosításra irányuló fellebbezéssel érintett vádlottak esetében nem a súlyuknak megfelelően értékelte, így esetükben a kiszabott joghátrányok nem igazodnak a cselekmények tárgyi súlyához, az elkövetők társadalomra veszélyességéhez, az enyhítő és súlyosító körülményekhez.

[127] Vitathatatlan, hogy az ügyben hosszadalmas büntetőeljárás és viszonylag nagy időmúlás tapasztalható, amely nem elsősorban a hatóságok tétlenkedése, hanem az időközben bekövetkezett Covid-19 járvány következtében állt elő, valamint az ügy nagy terjedelme, a vádlottak jelentős száma, továbbá lefolytatott bizonyítás sajátosságai miatt is jelentős időt emésztett fel az elsőfokú eljárás. Mindezek ellenére az enyhítésre irányuló védelmi fellebbezések sem megalapozottak, a kiszabott joghátrányok enyhítése álláspontom szerint nem indokolt.

[128] Az említetteket összegezve a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Cím66i Ítéltábla a Nyíregyházi Törvényszék 8.B.676/2017/1823. számú ítéletét a Be. 599. §

(2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) és (2) bekezdése alapján változtassa meg a következőképpen:

[129] Terhelt I. rendű vádlott esetében:

[130] a 3. tényállási pontban írtak miatt a vádlott bűnsegédi minősítését megváltoztatva közvetett tettesként mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[131] az 5. tényállási pontban írtakat érintően ugyancsak közvetett tettesként mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[132] a 6. tényállási pontra tekintettel az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezését megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[133] a 23. tényállás alapján az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezését megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott aszerint büntetendő bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[134] a 24. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet közvetett tettesként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet ugyancsak közvetett tettesként követett el;

[135] a 26. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345.§-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet bűnsegédként követett el;

[136] a 27. tényállást érintő felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345.§-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[137] Mindezek alapján az I. rendű vádlottat, mint bünszervezetben elkövetőt hosszabb tartamú fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre, pénzbüntetésre valamint gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje.

[138] A 29. tényállást illetően a felmentő rendelkezés jogcímét megváltoztatva a vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulata alapján – mivel nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése – mentse fel.

[139] Terhelt2 II. rendű vádlott esetében:

[140] a 3. tényállási pontban írtak miatt a vádlott bűnsegédi minősítését megváltoztatva közvetett tettesként mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[141] az 5. tényállási pontban írtakat érintően ugyancsak közvetett tettesként mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[142] a 6. tényállás alapján mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[143] a 23. tényállás alapján az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezését megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[144] a 24. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében, melyet közvetett tettesként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet ugyancsak közvetett tettesként követett el;

[145] a 26. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet bűnsegédként követett el;

[146] a 27. tényállást érintő felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettében, melyet bűnsegédként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[147] Mindezek alapján Terhelt2 II. rendű vádlottat, mint bünszervezetben elkövetőt hosszabb tartamú fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre, pénzbüntetésre, valamint gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje a másodfokon eljáró ítélőtábla.

[148] A 29. tényállást illetően a felmentő rendelkezés jogcímét megváltoztatva a vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulója alapján – mivel nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése – mentse fel.

[149] Terhelt3 III. rendű vádlott esetében:

[150] az 5. tényállási pontban írtak alapján állapítsa meg, hogy a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (3) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettét, és a Btk. 345. §-ában meghatározott aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségét közvetett tettesként követte el;

[151] a 6. tényállási pontban írtak alapján mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[152] a 23. tényállásban írtak alapján a felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[153] a 26. tényállási pontban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében;

[154] a 27. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[155] Mindezek alapján indítványozta, hogy Terhelt3 III. rendű vádlottat, mint bünszervezetben elkövetőt hosszabb tartamú fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre, pénzbüntetésre valamint hosszabb tartamú gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje a másodfokon eljáró ítélőtábla.

[156] A 29. tényállást illetően a felmentő rendelkezés jogcímét megváltoztatva a vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, aszerint büntetendő

bűnsegédként elkövetett nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulata alapján – mivel nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése – mentse fel.

[157] Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében:

[158] a 24. tényállásban írt felmentő rendelkezést megváltoztatva mondja ki bűnösnek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő jelentős vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében, melyet közvetett tettesként követett el és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyet ugyancsak közvetett tettesként követett el;

[159] A 29. tényállást illetően a felmentő rendelkezés jogcímét megváltoztatva a vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulata alapján – mivel nem bizonyított a bűncselekmény elkövetése – mentse fel.

[160] A jogi személyek érdekében eljáró képviselői ügyvéd az ítélet ellen a cég2 és az terhelt41 érdekében a pénzbírság és a vagyonekbevételek mellőzésére jelentett be fellebbezést. A Cím66i Ítéltábla a 2026. január 27. napján véglegessé vált végzésével a vagyonekbevételek tárgyában bejelentett jogorvoslatát elutasította. Az eljárás alá vont jogi személyek védője ezt követően a másodfokú eljárásban az érintett cégek esetében a pénzbírság kiszabásának mellőzése végett tartotta fenn jogorvoslatát.

[161] A cég2 és az Terhelt41 megszűnt jogi személyek másodfokú eljárásban kirendelt ügygondnoka nem vitatta, hogy törvényesen került sor pénzbírság, illetve vagyonekbevételek kiszabására a megszűnt cégek esetében, de az évek óta fizetéseképtelen gazdasági társaságok esetében annak eredményességével nyilvánvalóan nem lehet számolni, így annak sem alkalmazását, sem súlyosítását nem tartotta indokoltnak.

[162] Terhelt1 I. rendű vádlott védője jogorvoslatának írásbeli indokolásában vitatta azon ügyészégi álláspontot, mely szerint a jelentős bizonyítás mellett elsősorban nem a hatóságok tétlenkedése, hanem az időközben bekövetkezett Covid-19 járvány lett volna az oka a jelentős időmúlásnak. Ebben a kérdésben az ügyészség érvelésével szemben az elsőfokú bíróság álláspontját indítványozta elfogadni.

[163] Indítványozta a bünszervezeti elkövetés megállapításának mellőzését Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában, hiszen az ő cselekvőségét illetően a tényállás csak általánosság szintjén fogalmaz és szinte sehol nem található, hogy mikor, kinek, milyen utasítást adott volna, amit nem pótol az, hogy esetenként főnökként hivatkoznak rá vagy éppen egy alkalommal királynak nevezik. Azt valóban tartalmazza az ítélet, hogy a Terhelt1 I. rendű vádlott leosztotta a feladatokat, azt azonban nem, hogy a feladat leosztását követően is belefolyt-e a további cselekményekbe. Elfogadhatatlannak nevezte azt a megállapítást, hogy Terhelt1 annyira láthatatlan irányító volt, hogy az már megalapozza a bünszervezet feltételeként megkövetelt konspiratív tevékenységet. Bizonyítékok nélkül ugyanis mindez csupán egy megalapozatlan vélelem. Az elkövetési magatartásokban valójában nem is szerepel Terhelt1 I. rendű vádlott neve, csak az általa létrehozott cégek nevével lehet találkozni. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a cégalapítást követően hosszabb idő elteltével minden esetben pontosan tudomással bírt volna Terhelt1 I. rendű vádlott az általa alapított cégek további tevékenységéről.

[164] A védői álláspont szerint a bűnszervezet helyett a társas elkövetés másik változata, a bűnszövetség szintén alkalmas a tényállásban leírt cselekmények helyes minősítésére. A bizonyítás szempontjából jelentős néhai VI. rendű vádlott vallomását a védelem álláspontja szerint sem elfogadni, sem hitelesnek tartani nem lehet, ezért őt ki kell zárni a bizonyítékok köréből. Az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék is észlelte, hogy néhai 2015. június 25-én tartott gyanúsított kihallgatása nem problémamentes, mert a kihallgatásról felvett jegyzőkönyv és az arról készített videófelvételből megállapítható tények nem fedik egymást. A törvényszék még a kihallgatást végző nyomozó érvelését sem fogadta el, ezért a bíróság nem a jegyzőkönyv tartalmát, hanem a videófelvételen elhangzottakat vette figyelembe. A védő fellebbezésének írásbeli indokolása szerint azonban több esetben videófelvétel nélkül is kihallgatták az elhunyt vádlottat, éppen ezért ezen vallomásait elfogadni nem lehet. néhai a tárgyaláson a nyomozási vallomáshoz képest is eltérő vallomást tett, amely kapcsán az ítélet rögzíti, hogy a nyomozási vallomását fogadta el, mert elfogadható magyarázatot nem adott a vallomása megváltoztatását illetően. A védelem szerint azonban a gyermekét egyedül nevelő, bizonytalan, gyenge idegrendszerű VI. rendű vádlottnak elemi érdeke volt a nyomozás során az enyhébb kényszerintézkedés elrendelése, ami magyarázza a nyomozás során megtett vallomását és a bíróságon ehhez képest történő vallomásmódosítását. VI. rendű vádlott vallomását a további személyi bizonyítékok és a lehallgatási anyag sem támasztja alá oly mértékben, hogy az elfogadható lenne. néhai VI. rendű vádlott személyiségének megítéléséhez becsatolt két közjegyző előtt tett nyilatkozatot Terhelt1 I. rendű vádlott védője, melyben személy1 és 2 nyíregyházi, illetve újfehértói lakosok kijelentik, hogy a jelen ügy történéseinek időpontjához közeli időben mindketten ismerték néhai VI., mert cégeiknek könyvelési munkát végzett. Mindketten elmondják, hogy kezdetben megbízható munkát végző néhai a kapcsolatuk idején lényeges negatív változáson esett át, megbízhatatlanná vált, személyisége szétesett, rendszeresen gyógyszert és ezzel párhuzamosan italt is fogyasztott, így vele a kapcsolatot is megszakították. Indítványozta ezért az I. rendű vádlott védője mindkét személy tanúkénti kihallgatását vagy a közjegyzői jegyzőkönyv felolvasását, tárgyalásra történő áttérés mellett.

[165] Hivatkozott továbbá a védő arra is, hogy jelen eljárással egyidejűleg a Cím66i Törvényszék a 2020. június 19. napján kelt 9.B.209/2018/111. számú ítéletével néhai VI. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt egy év négy hónap végrehajtásában három évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, amely határozatot mellékelten be is csatolta. Az ítélet a személyi körülmények között azt rögzíti, hogy állandó orvosi kezelésre szoruló, ütőér-szűkület betegségben szenved. A védő álláspontja szerint az ítélet megállapításaiból is az következik, hogy néhai VI. rendű vádlott vallomása elfogadhatatlan.

[166] A további személyi bizonyítékokat is részletesen elemezte Terhelt1 I. rendű vádlott védője, így tanú172 és tanú179 tanúk vallomásával kapcsolatban azt állapította meg, hogy azok hitelessége teljes egészében megkérdőjelezhető a vallomásban szereplő ellentmondások miatt, amely ellentmondások magyarázat nélkül maradtak. tanú1 vallomásával kapcsolatban azt állapította meg, hogy az Terhelt1 I. rendű vádlott szerepét semmilyen módon nem igazolta, de tanú28 vallomása sem tartozik lényegében a jelen eljárás tárgyához. Kifogásolta a Terhelt1 I. rendű vádlott védője tanú50 őrnagynak a kihallgatási módszereit, amely különösen megkérdőjelezhető a néhai VI. rendű vádlott vallomástételével összefüggésben. A védelmi álláspont szerint tanú2, illetve személy3 tanúknak az ítéletben rögzített vallomásai sem alkalmasak a Terhelt1 I. rendű vádlott szerepének a bizonyítására.

[167] Terhelt1 I. rendű vádlott védője írásbeli fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy a másodfokú eljárásban nem érvényesül a tényálláshoz kötöttség, ha megalapozatlanság állapítható meg. Terhelt1 vonatkozásában a védő álláspontja szerint nincs pontosan

megállapított tényállás és ahhoz kapcsolódó indokolás is hiányzik, hiszen önmagában a Terhelt1 I. rendű vádlott rejtőzködő szerepének bemutatása nem alkalmas ítéleti következtetések levonására. Pusztán a cégalapítás önmagában sem alkalmas annak megállapítására, hogy bármilyen konkrét elkövetési magatartás kapcsolódna I. rendű vádlotthoz. Mindezek alapján I. rendű vádlott védőjének fellebbezése elsődlegesen bizonyítottság hiányában történő teljeskörű felmentésre irányult az első fokon hozott felmentő rendelkezések érintetlenül hagyása mellett, másodlagosan bünszervezetben történő elkövetés helyett bünszövetség megállapítását indítványozta, harmadlagosan a rendkívüli időmúlás és büntetlen előélet, illetve kiskorú gyermek tartásáról való gondoskodás miatt lényegesen enyhébb büntetés kiszabását indítványozta az eljárás elhúzódását is figyelembe véve.

[168] Terhelt1 I. rendű vádlott védője ezt követően fellebbezésének kiegészítésében becsatolta ügyvéd1 2023. október 2. napján titkos információgyűjtéssel, illetve titkos adatszerzéssel kapcsolatos beadványát, melyben különböző engedélyező okiratok meglétének hiányát kifogásolta, így a Nyíregyházi Járásbíróság Kt.44/1/2014. számon megjelölt titkos információgyűjtés alkalmazását engedélyező bírói végzését, illetve a Kt.1/8-1/2014. számú, 2014. december 22-i keltezéssel ellátott igazolást. Ezen beadványban indítványozta az I. rendű vádlott védője, hogy még az eljáró törvényszék valamennyi ügyészi indítványt, beleértve az alkalmazás meghosszabbítására irányuló indítványt is, valamennyi bírói végzést ismertesse.

[169] Terhelt2 II. rendű vádlott meghatalmazott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában elsődlegesen vitatta a bünszervezetben történő elkövetés megállapíthatóságát, figyelemmel arra, hogy hiányzik a hierarchikus szervezettség, az alá-fölérendeltség és a konspiratív működés, mint fogalmi elem. Ennek kapcsán vitatta az ítélet ezzel kapcsolatos megállapításait. A II. rendű vádlott irányító tevékenységét és vitatta a cég10 tevékenységével kapcsolatban, ennek kapcsán az ítélet 569. pontjában írt megállapítását is vitatta, mely szerint a II. rendű vádlott egyetlen vádpontban sem kívánt vallomást tenni vagy érdemi védekezést előterjeszteni, hiszen a 28. tényállással összefüggésben még az eljárás korábbi szakaszában a járásbíróság előtt írásban vallomást tett. A védői álláspont szerint a tényállás részben ellentétes a bíróság által lefolytatást érintő ügyiratok tartalmával és a rendelkezésre álló bizonyítékokból levonható helyes következtetéssel, mert téves az az ítéleti megállapítás, mely szerint II. rendű vádlott irányította, illetve felügyelte a cég31-t, illetve a cég10, hiszen a rendelkezésre álló bizonyítékokból épp ellentétes következtetés vonható le. Az ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokból (tanú143, illetve néhai terhelt1 vallomása szerint) az a levonható helyes következtetés, hogy II. rendű vádlott a munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozó társaságok, így a cég41, a cég42., a cég43., illetve a cég31. alkalmazottja, adminisztratív és testőri feladatokat ellátó ügyintézője volt. Mindezt XIX. rendű és XXXVI. rendű vádlottak vallomása is alátámasztja. Ugyancsak vitatta azt az ítéleti megállapítást, mely szerint I. rendű vádlott utasításokkal látta el a bünszervezet tagjait, illetve, hogy II. rendű vádlott lett volna az, aki az I. rendű vádlott utasításait továbbította a tagok felé. Ugyancsak tévesnek ítélte azt az ítéleti megállapítást, mely szerint I. rendű vádlott irányította a cég10, illetve kapcsolatot tartott a cég10 szolgáltatásait igénybe vevő gazdasági társaságokkal, mert csak az állapítható meg, hogy a II. rendű vádlott kizárólag a cég31. keretei között folytatott tevékenységgel hozható összefüggésbe, azaz II. rendű vádlottnak a cég44-hez semmi köze nincsen, ezen cég érdekében semmilyen tevékenységet nem végzett.

[170] Terhelt3 III. rendű vádlott védője jogorvoslatának írásbeli indokolásában a felmentést kéri, illetve a bünszervezetben történő elkövetés téves megállapítását sérelmező, valamint harmadlagosan az enyhítést célzó fellebbezést fenntartotta. Az ügyészség súlyosításra irányuló jogorvoslatának pedig az elvetését indítványozta. Megismételte azon védői álláspontot, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott a tévedése miatt nem tudhatta, hogy

bűncselekményt követ el. A III. rendű vádlott esetében sem a leplezett működés, sem a nagyfokú titkos szervezettség nem értelmezhető. Hivatkozott továbbá a Szegedi Ítéltábla Bf.167/2019/124. számú határozatára, amely különbséget tesz belső és külső konspiráció között, amelyek közül egyik sem valósult meg jelen ügyben. Hivatkozott továbbá a Fővárosi Ítéltábla döntésére is, amiből álláspontja szerint az következik, hogy jelen ügyben sem állapíthatóak meg a bűnszervezet feltételei. Végül az enyhítő körülmények közül kiemelte az eljárás jelentős elhúzódását, ami a tisztességes eljárás követelményeit is sértette.

[171] Terhelt4 IV. rendű vádlott a másodfokú eljárásban jogorvoslatát a kiszabott büntetés enyhítésére tartotta fenn. Fellebbezése indokolásában a bűncselekmény elkövetését már nem vitatta, de azt igen, hogy a kiszabott büntetés arányban állna az ügyben betöltött tényleges szerepével. Enyhítő körülményként kérte figyelembe venni az eljárás rendkívüli elhúzódását, azt, hogy hosszabb ideig letartóztatásban volt az eljárás alatt, a büntetőeljárás alatt rendezett életvitelt folytatott és újabb bűncselekményt nem követett el, az ügyben sem vezetői, sem szervezői szerepet nem töltött be, és nagyon megbánta, hogy olyan helyzetbe került, ami büntetőeljáráshoz vezetett. Kiemelte, hogy az eljárás éve alatt a felelősség tudata folyamatos visszatartó erőként hatott rá, és személyében is pozitív változás következett be, sokkal felelősebben hoz meg már döntéseket. Munkáltatói igazolást is csatolt, amely szerint napi bejelentéssel dolgozik.

[172] Terhelt4 IV. rendű vádlott védője a teljeskörű védői jogorvoslatát fenntartotta a IV. rendű vádlott felmentése érdekében. Írásban is előterjesztett fellebbezés indokolásában a lehallgatási anyag részletes elemzésével a bűnszervezet megállapítását kifogásolta, mert az egyes közlemények cáfolják a szervezettséget és a konspirációt is, de az alá fölé rendeltség sem állapítható meg az egyes vádlottak vonatkozásában.

[173] A Terhelt5 V. rendű vádlott védője a törvényszék ítélete ellen bejelentett fellebbezését a másodfokú eljárásban fenntartotta és az elsőfokú eljárásban előterjesztett védőbeszédében foglaltakra utalt vissza. Ennek megfelelően a fellebbezés indokolása továbbra is állította, hogy Terhelt5 V. rendű vádlott, ahogyan azt a 2016. január 14. napján történt tanúkénti kihallgatása alkalmával és az elsőfokú bírósághoz benyújtott nyilatkozatában is állította, a munkavégzése során pusztán a munkáltatója által a számára meghatározott feladatokat látta el és végezte el és ezért munkabért kapott. A fellebbezés indokolása szerint az ügyben beszerzett bizonyítékok a vádlott által tanúként elmondottakat támasztották alá. Figyelemmel arra, hogy kétséget kizáróan nem bizonyítható Terhelt5 V. rendű vádlott büntetőjogi felelőssége, ezért indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapján eltérő tényállást állapítson meg és a vádlottat a terhére rótt vádak alól mentse fel. Másodlagos indítványként a bűnszervezeti elkövetés mellőzését indítványozta. Az esetleges szankció meghatározása során indítványozta figyelembe venni, hogy a vádban rögzített cselekmények elkövetési ideje 2012-2014. év, a büntetőeljárás megindítása 2014. évben történt és az elsőfokú bírósági eljárás is 2017. évben elkezdődött. Ezen időmúlás a vádlott terhére nem róható, az olyan mértékű, hogy további nyomatékos enyhítő körülményként kell értékelni. Terhelt5 esetében kérte figyelembe venni a rendezett családi körülményeit, két nagykorú gyermekét, akik a büntetőeljárás megindításakor még 18 éven aluliak voltak. A vádlottnak időközben két unokája is született, akiket házas társával támogatnak. 2017. szeptember 8. napjától az cég45 alkalmazásában áll. Ezen túl társadalmi megbízatásként a társaság elnöke, amely tisztséget társadalmi megbízatásként látja el. Indítványozta ezért a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának a felfüggesztését, illetve a kiszabott szabadságvesztés büntetés lényeges enyhítését.

III. A felülbírálat

[174] Az ítéltábla – a védelmi perorvoslatok okára és irányára tekintettel – a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással

együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A Be. fellebbezési rendszerében is főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben a vádlottak és a védők többségének perorvoslata a tényálláson keresztül támadta a bűnösség megállapítását, ezért korlátozott felülbírálatra esetükben nem kerülhetett sor. Ugyancsak nem kerülhetett sor korlátozott felülbírálatra azon vádlottak esetében, akikre nézve a joghatályos fellebbezés kizárólag a büntetés kiszabását sérelmezte.

III.1. A Be. 869. § szerinti objektív kizárási ok vizsgálata

[175] A Be. 869. § (1) bekezdése szerint a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30-a után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak.

[176] A Be. 869.§ (2) bekezdése alapján a 14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során kizártnak minősül

a) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2017. június 30-ig hatályban volt 207. § (6) bekezdésében meghatározott ügyekben, illetve a házi őrizet egy éven túli meghosszabbítása tárgyában a törvényszék egyes bírójaként eljáró bíró, ha a büntetőeljárás 2013. november 22. után indult,

b) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2017. június 30-ig hatályban volt 131. § (3) bekezdése, 138. § (3) bekezdése, 142. § (4) bekezdése, illetve 486. §-a alapján az ítéltábla tanácsának tagjaként eljáró bíró, ha a büntetőeljárás 2016. november 30. után indult.

[177] Az ítéltábla az előtte Bf.II.46/2025. számon indult büntetőeljárást a 2025. április 24. napján kelt Bf.II.46/2025/66. számú végzésével felfüggesztette és képviselő4i eljárást kezdeményezett, mert az ügy kapcsolódik a Cím66i Ítéltábla előtt folyamatban lévő tanú210 és társai büntetőügyhöz, amelyben a bírák kizárásával összefüggésben ugyancsak kezdeményezte a Be. 869. § (2) bekezdés b) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását a bírói gyakorlatban mutatkozó jogbizonytalanság miatt.

[178] Az képviselő4 a III/315/2025. AB határozatában az ügyben benyújtott bírói kezdeményezést elutasította, azonban kifejezetten nem tartotta fenn a továbbiakban „a 25/2017. (X. 17.) AB határozat indokolásban (Indokolás [27], [29]-[31], [33]) foglalt azon megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a régi Be. 606/B. § alkalmazására irányadók, vagyis, hogy a 2016. november 30. napján folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban meghatározott alkotmányos követelményt, másrésről a 2/2020. (I. 2.) AB határozat indokolásában (Indokolás [29]) a 25/2017. (X. 17.) AB határozatban kifejtett, előzőleg ismertetett álláspontot megerősítő megállapításokat, amelyek a bíróságok számára a Be. 869. § (1) bekezdés alkalmazására irányadók.”

[179] Összességében így megállapítható, hogy a jelen büntetőügyben bár a vádemelés 2017. augusztus 23. napján történt meg, az eljárás jóval 2016. november 30-át megelőzően megindult, és ezen időpontot követően nem is járt el az ítéltábla nyomozási bírói határozat felülbírálta tárgyában, így a Be. 14. § (3) bekezdés a) pont szerinti kizárási ok nem valósult meg, ezért értelemszerűen kizárási bejelentést sem kellett az eljáró tanácsnak tennie.

III.2. Tanácsülés és nyilvános ülés kitűzése

[180] Az ügy másodfokú elbírálása kapcsán elsődleges szempont volt a tisztességes eljárás biztosítása a másodfokú eljárás észszerű időn belül történő befejezésével. A cselekmények jellegéből és a vádlottak rendkívül nagy számából adódóan arra nem volt

lehetőség, hogy az ügy valamennyi vádlottjának büntetőjogi felelőssége a büntetőeljárás első és másodfokú szakaszában egyaránt egy egységes eljárásban legyen elbírálva. Ennek érdekében az ítéltábla tanácsülésen fejezte be azon vádlottakra az eljárást, akik esetében az erre irányuló további bűnösség megállapítását célzó ügyészégi perorvoslat ezt nem zárta ki, illetve sem az ügyészség, sem a terhelték és védőik sem indítványozták határidőben az ügy nyilvános ülésen történő befejezését [Be. 598. § (2) bekezdés].

[181] Az ügy terjedelmes iratmennyisége, a vádlottak nagy száma mellett a bírói gyakorlat szerint nincs akadálya az ügy vádlottak személye mentén történő elkülönítésnek a másodfokú eljárásban akkor sem, ha a vádlottak egy részére tanácsülésen, míg más vádlottakra nyilvános ülésen történik az elbírálás (ÍH2020. 67). Fő szabály szerint az ügy egységes másodfokú elbírálása valóban indokolt. A másodfokú eljárásban, tekintettel arra, hogy az ítéltábla bizonyítást nem kívánt felvenni, így tárgyalás kitűzése nem volt indokolt, ezért a másodfokú bíróság lehetőséget látott a vádlottak személye mentén történő elkülönítésre a Be. 146. §, illetve 536. § (2) bekezdése és 589. § alapján.

[182] A jelen ügyben az ítéltábla a bejelentett jogorvoslatok alapján nyilvános ülésen bírálta felül a törvényszék ítéletét a Be. 599. § alapján.

[183] Megjegyzendő, hogy gyakran előfordul olyan eljárásjogi helyzet, ahol akár tényálláson belül is külön fejeződik be az eljárás az egyes vádlottakra, így például a büntetővégzésbe valamely vádlott belenyugszik, míg további vádlottakra folytatódik az ügy tárgyalás kitűzésével; előkészítő ülésen is befejeződhet egyes vádlottakra jogerősen az eljárás, míg másokra folytatódik ezt követően; az elsőfokú ügydöntő határozat kihirdetését követően emelkedhet jogerőre az ügy egyes vádlottakra. Az Európai Unió Bírósága még arra is rámutatott a C-377/18. számú ügyben, hogy a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásairól és a tárgyaláson való jelenlét megerősítéséről szóló 2016/343. európai és parlamenti irányelvvel az sem ellentétes, ha a tényállás rögzíti azon személyek nevét is, akikre az eljárás még nem fejeződött be, feltéve, ha egyértelműen rögzítésre kerül, hogy az említett vádlottakkal szemben külön eljárás van folyamatban és hogy bűnösségüket még nem állapították meg (IH2020. 67., Cím66i Ítéltábla Bf.II.291/2020/22.).

[184] A meggyőződés kapcsán szükséges utalni a másodfokú eljárásban érvényesülő felülmérlegelés tilalmát megalapozó szabályra, mely szerint a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt, hogy az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomást nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás vagy vallomásrész alapján (EBH2019. B.9.). A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól megalapozott tényállás esetén akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő (EBH2019. B.9.). A tényállás módosítás (ideértve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet.

[185] Jelen másodfokú eljárásban is hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a Nyíregyházi Törvényszék ítéletének kizárólag az elkülönítéssel érintett terheltjeire nézve vizsgálta a bűnösséget, az eljárás észszerű időben történő másodfokú befejezése érdekében.

[186] A vád tárgyává tett cselekmények vádlottak személye mentén történő elkülönítése a tettesi és részesi felelősség külön történő vizsgálatát is igényelte. Ebben a körben is kiemelendő, hogy a tettes vagy bűnsegéd felelősségének elbírálása a bírói gyakorlat szerint önálló. A Kúria gyakorlata szerint a bűnsegéd felelősségének megállapítása törvényes, ha a jogerős ítéleti tényállás tartalmazza a terhelti alapcselekmény törvényi tényállási elemeinek, illetve a terhelt ehhez kapcsolódó bűnsegédi felelősségének megállapítását megalapozó tényeket [Btk. 14. § (2) bekezdés] (BH2021/4/96. I.). Kétségtelen, hogy bűnösség nélkül – azaz úgynevezett alanyi okozatosság nélkül – nincs tényállásszerűség, nincs felróhatóság és ez megkívánt a részesi elkövetés esetében is. Másrészt e körben nem a törvényi tényálláson belüli magatartás, hanem az ilyenhez kötődő magatartás kifejtése és annak tudata a kérdés. A részesi tudattartalom önálló, önmagában vett bűnösség-vizsgálat tárgya, e szempontból a járulékoság közömbös (amint a részesi és tettesi magatartás megítélése akár el is válhat a Btk. 2. § szempontjából), a részesi tudattartalom pedig nem a törvényi tényálláson belüli magatartáshoz feltétlen szükségesség, hanem az ilyen magatartás bárminemű előmozdítása, (egyidejű) könnyítése, azaz a segítség (BH2021/4/96. I. [28]). Ebből is következik, hogy az önálló részesi tudattartalom vizsgálata alapján sincs akadálya az egyes vádlottakra történő elkülönítés mentén a büntetőjogi felelősségre vonás önálló vizsgálatának.

[187] A részesi felelősség megállapítása törvényes, ha az irányadó tényállás mind a terhelti alapcselekmény törvényi tényállási elemeit, mind az ehhez kapcsolódó bűnsegédi felelősség megállapítását megalapozó tényeket tartalmazza. A részesség járulékos jellegéből nem következik, hogy a bűnsegéd büntetőjogi felelősségének előfeltétele lenne a tettes bűnösségének megállapítása (BH2025. 181.).

[188] Ebben a körben azt is kiemeli az ítéltábla, hogy a Kúria iránymutatása szerint az egyesítés elmaradása abban az esetben sem teremt törvénysértő helyzetet, ha annak következménye az, hogy az ügyben esetlegesen korábban született jogerős ügydöntő határozat folytán az ugyanazon cselekmény jogerős elbírálása miatt a büntetőeljárást meg kell szüntetni és perújítást kell annak feltételei fennállása esetén lefolytatni. Ugyanakkor a célszerűség vizsgálata során nem mellőzhető a Kúriának a törvényi egységbe tartozó bűncselekmény egy büntetőeljárásban, egységes elbírálására vonatkozó döntéseinek a figyelembevétele és megfontolása. A törvényi egységbe tartozó bűncselekmények együttes elbírálása, a törvényi egységet alkotó bűncselekmény részecselekményeinek ugyanazon eljárásban történő elbírálása alapvetően akkor is követelmény, ha az ügyész az egyes részecselekmények miatt eltérő időpontokban emel vádat. Ezt a követelményt az egyesítés megfontolása során csak akkor lehet mellőzni, ha az egyesítés a célszerűség követelményeit olyan módon sértené, hogy az alapján a Be. 146. § (2) bekezdésére figyelemmel az ügy elkülönítésének lenne helye (a terheltek nagy száma vagy egyéb ok a büntetőjogi felelősségnek ugyanazon eljárásban történő elbírálását jelentősen megnehezítené) (BH2022/8/200. [22]). Ezen Kúriai döntésből az következik, hogy akár még cselekményegység mellett is előfordulhat például a terheltek nagyszáma miatt olyan eljárásjogi helyzet, ami az elkülönítést indokolja, ha a büntetőjogi felelősség ugyanazon eljárásban történő elbírálása jelentősen megnehezülne. Jelen ügyben azonban helyesen az első fokon eljáró bíróságnak, és a másodfokon eljáró ítéltáblának is kiemelten ügyelt arra, hogy jogalkotó által teremtett cselekményegység a költségvetési csalásnál ne legyen 'feldarabolva'.

[189] A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen az ügyészség és a védők a korábban írásban is bejelentett jogorvoslatukat fenntartották, és azzal egyezően szólaltak fel. Az ügyészség azonban kiemelte, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében is fenntartja nem csupán a bűnösség kimondására és a 29. tényállási pont kapcsán hozott felmentő rendelkezés

jogcímének megváltoztatására irányuló indítványát, hanem a fellebbviteli főügyészség átiratának 3. oldalán szereplő indítványt a hosszabb tartamú fegyházbüntetés, pénzbüntetés és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás büntetés és közügyektől eltiltás kiszabására.

[190] Terhelt V. rendű vádlott az utolsó szó jogán felmentését kérte, védőjéhez csatlakozva.

III.3. A bizonyítási eljárás és az eljárási szabályok megtartásának revíziója

[191] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút eljárási szabálysértést [Be. 608. § (1) bekezdés a-f) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés], mely az érdemi felülbírálatot kizárná, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[192] Megtartotta a törvényszék a lényeges eljárási szabályokat a jogi személy vádlottak esetében is. A jogi személy érdekében eljáró ügyvéd, aki jelenleg már védői pozícióban van, a jogi személyeket érintő bizonyításfelvételkor jelen volt. A jogi személyek képviselői is értesítve lettek a szükséges körben a tárgyalási hatánapokról. Megjegyzendő, hogy a természetes személy és a jogi személy vádlottak felelőssége elbírálásának külön eljárásban sem lett volna akadálya.

[193] A törvényszék kizárólag a vádiratban írt tények kapcsán vizsgálta a büntetőjogi felelősséget, amit azonban nem zár ki, hogy a vádiratban le nem írt tényekből következtessen azok megvalósulására. Valójában mindez a tényből tényre következtetés megszokott módja a büntetőeljárásban.

[194] A felülbírálat a védelmi jogorvoslati nyilatkozatokra tekintettel a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdései alapján teljeskörű.

[195] A törvényszék a bizonyítási eljárást alaposan, az eljárási szabályok megtartásával folytatta le. A 2018 februárjában kezdődött, több mint 100 tárgyalási napot felölelő elsőfokú bírósági szakaszban az eljáró bírói tanács összetétele az ülnökök személyére tekintettel többször is megváltozott. Az eljárás megismétlése a jegyzőkönyvben rögzítettek szerint minden esetben megtörtént.

[196] A törvényszék a bizonyítékok számbavétele és értékelése során kitért a törvényes vád feltételeinek fennállására, az ügyek egyesítésének szükségességére, a bizonyítás törvényességének értékelésére is. Részletesen elemezte a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználási feltételeit, lejárásuk útján elvégezte a hangfelvételek bizonyítás anyagává történő tételét.

[197] A terhelt és a védők közötti beszélgetések esetén helyesen állapította meg, hogy azok bizonyítékként nem használhatók fel csakúgy, mint mindazon hangfelvételekről készült leiratok, melyekkel kapcsolatban az eredeti felvételek nem állnak rendelkezésre. Ugyancsak helyesen ellenőrizte, hogy egyes kihallgatásról készült írott jegyzőkönyvek összhangban vannak-e a videofelvételeken elhangzottakkal. Ebben a körben észlelte, hogy az írott jegyzőkönyvek, mint okiratok hitelessége megdőlt több esetben is (törvényszék ítélete [537-539] bekezdés). Ezzel kapcsolatban az ügy előadójának vallomását okkal nem fogadta el.

[198] Megtörtént a titkos információgyűjtés és a titkos megfigyelés eredményének értékelése is. Helyesen döntött a törvényszék azon hanganyagok kirekesztéséről, ahol nem állt rendelkezésre nyomozási bírói határozat ([559] bekezdés). Ugyancsak helyesen döntött a több mint 80 órnyi hanganyag lejátszásának azon részéről, amely a jelen ügy bizonyítása szempontjából relevanciával bírt. Szükséges azonban megjegyezni, hogy korántsem volt

indokolt az elsőfokú bíróság által a tárgyalás keretében meghallgatott mértékben a hanganyagok lejátszása, hiszen annak meghatározó része irreleváns volt a bizonyítás szempontjából. Ettől független azon megállapítás, hogy a bíróságnak szükségszerűen tárgyalás anyagává kell tenni a hangfelvételt is akkor, ha a védelem vitatja annak hitelességét, hiszen a bizonyíték maga a hangfelvétel, és nem az arról készült írásos kivonat (elsőfokú ítélet [562] bekezdés).

[199] Részben perjogi kérdés, de a bizonyítékok értékeléséhez és ezáltal ténykérdésekhez is kapcsolódik, ezért itt kell kitérni rá, hogy a védő által indítványozott iratok kiadásával kapcsolatos törvényszéki eljárás is törvényes volt.

[200] Előre kell bocsátani a Be. 860. § (1) bekezdését, ami szerint a Be. hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a törvény másként nem szabályozza.

[201] A büntetőeljárás megindítását megelőzően a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (NAV tv.) alapján folytatott titkos információgyűjtés nem azonos a Be. 2018. július 1-én történt hatálybalépését követően a büntetőeljárás törvény alapulvételével elrendelhető leplezett eszköz alkalmazásával, következésképpen a titkos információgyűjtés során keletkezett ügyiratok kezelése sem a leplezett eszközök alkalmazása során keletkezett ügyiratok kezelésének szabályai szerint megy végbe.

[202] A Be. XLII. fejezete rögzíti a titkos információgyűjtés és a büntetőeljárás kapcsolatára vonatkozó rendelkezéseket. A „kapcsolat” szóhasználat szemléletesen tükrözi, hogy a titkos információgyűjtés nem képezi a büntetőeljárás részét. Jelen ügyben folytatott büntetőeljárás megindítását megelőzően – azaz nem a büntetőeljárás részeként – elrendelt titkos információgyűjtés (így a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés) szabályait a NAV tv. IV. fejezete tartalmazza. A titkos információgyűjtést mint eljárási cselekményt tehát nem a büntetőeljárás törvény szabályai szerint végzik.

[203] A titkos információgyűjtéssel kapcsolatos egyes iratok ki nem adásával kapcsolatban a következőket kell rögzíteni. A titkos információgyűjtéstől elkülönül a titkos adatszerzés fogalma, azonban jelen esetben az elsőfokú eljárás során a lehetséges körben ismertette a titkos információgyűjtéssel kapcsolatos iratokat. Terhelt I. rendű vádlott védője ugyanis már az elsőfokú eljárásban a 2023. október 05. napján megtartott tárgyaláson is benyújtotta azon írásbeli indítványát, amit a másodfokú eljárásban ugyancsak előterjesztett változatlan formában. Ezt követően a törvényszék ismertette a nyomozási iratok 9. kötet 1279. oldalától kezdődően a titkos adatszerzéssel kapcsolatos iratokat. A 2023. október 18 és 19-ei tárgyalásokon a titkos információgyűjtéssel kapcsolatos iratok ismertetése is megtörtént. Elutasította viszont Terhelt I. rendű vádlott védőjének a Nyíregyházi Járásbíróság Bny-es ügyeinek selejtezéséről készült jegyzőkönyvek beszerzése iránti indítványát (Nyíregyházi Járásbíróság 8.B.676/2017/1744. számú jegyzőkönyv I. sorszámú végzés).

[204] Megállapítható, hogy csupán a titkos információgyűjtés körében tartozó egyes iratok esetében nem történt meg azok maradéktalan ismertetése.

[205] Szükséges azonban rámutatni arra, hogy a titkos információgyűjtés eredményének felhasználásakor a feljelentés megtételekor hatályos NAV tv. 51. § (1) bekezdése a titkos információgyűjtés célját többek között a NAV nyomozó hatósági hatáskörébe utalt bűncselekmény elkövetésének megelőzésében, felderítésében, megszakításában, az elkövető kilétének megállapításában, bizonyítékok megszerzésében

határozta meg, míg a büntetőeljárás célját a Be. preambulumban is rögzített módon a bűncselekmény elkövetőjének a felelősségre vonása képezi.

[206] A titkos információgyűjtés eredménye tehát a felhasználással a büntetőeljárás bizonyításának anyagát képezi. Ugyanakkor ez nem azt jelenti, hogy a titkos információgyűjtés a büntetőeljárás része lenne, ennek következtében a büntetőeljáráson kívül eső titkos információgyűjtés során keletkezett ügyiratok megismerhetősége sem biztosított a büntetőeljárás szabályai szerint, azaz a Be. XVI. fejezetében írtaknak megfelelően.

[207] A titkos információgyűjtés eredményéhez a titkos információgyűjtés során alkalmazott bírói engedélyhez kötött eszköz elrendelésének és lefolytatásának törvényességét igazoló okiratokat kell csatolni a Be. 257. § (1) bekezdése nyomán. Az elrendelés és a lefolytatás törvényességéről való meggyőződés érdekében a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés tényét a törvényszék elnöke igazolja, amely igazolás tartalmazza a bíróság megjelölését, az engedéllyel érintett ügy számát és tárgyát, az érintett személy nevét, a titkos információgyűjtés engedélyezésére irányuló előterjesztést, illetve az engedély kereteit [Be. 257. § (2) bekezdés].

[208] A törvény kizárólag a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtéssel összefüggésben keletkezett azon iratok ügyiratokhoz csatolását követeli meg, amelyek a titkos információgyűjtés eredményének felhasználásához, a Be. 258. § és 259. § (1) bekezdésében írt feltételek meglétének igazolásához szükségesek. Ez pedig a törvényszék elnöke által kiállított igazolás. Éppen a törvényszéki elnöki igazolás csatolásának követelménye világít rá arra, hogy a védő által kezdő engedélyező iratok néven említett iratok, a titkos információgyűjtés elrendelésére irányuló indítvány és az e tárgyban született bírói határozat nem képezheti részét a büntetőeljárás ügyiratainak, hiszen ellenkező esetben a törvényszék elnökének igazolására nem lenne szükség.

[209] A megismerhetőség elé a törvény okkal állít korlátot. Egyfelől a felhasználáskor hatályos régi Be. 206/A. § (2) bekezdés a) pontja szerint a bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés büntetőeljárásban felhasználni kívánt eredménye nem szükségképpen az engedélyben megjelölt személyre, illetve bűncselekményre vonatkozik. Ebben az esetben a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés engedélyezéséről rendelkező végzés értelemszerűen a büntetőeljárás szempontjából közömbös információ tartalommal bír. Másfelől a nevéből is kitűnően titkos az információgyűjtés, amellyel összhangban a törvényszék által kiállított igazolások „korlátozott terjesztésű!” minősítési jelöléssel voltak ellátva. A védelemhez való jog, ezen belül az iratbetekintés, a dokumentumok birtoklása, de általában a védekezéshez és az arra való felkészüléshez szükséges idővel és eszközökkel rendelkezés joga pedig nem korlátozható. Az állambiztonsági érdek, ezen belül az államtitok védelme hagyományosan és nemzetközileg is elfogadott oka lehet e jog korlátozásának – egy demokratikus társadalomban – szükséges mértékben [6/1998. (III.11.) AB határozat II.6.A.]. Éppen ez a korlátozás érvényesül a büntetőeljáráson kívül keletkezett, a titkos információgyűjtés büntetőeljárásban felhasználni kívánt eredményéhez a Be. 257. § (1) és (2) bekezdése alapján sem csatolandó, a büntetőeljárásban fel nem használt minősített adatokat hordozó iratokat, így a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés elrendelésére adott bírói engedélyt illetően is.

[210] Szükséges arra is rámutatni, hogy a büntető anyagi és eljárásjogi jogszabályok alkalmazásában a Be. 163. § (1) bekezdése szerint a bizonyítás tárgyát képező jelentős tény a titkos információgyűjtés szempontjából a bíró engedélyhez kötött titkos információgyűjtés büntetőeljárásban felhasznált eredménye, illetve a Be. 257. § (1) és (2) bekezdésében megkövetelt ügyiratok hordoznak, ellenben a titkos információgyűjtéssel adott bírói engedély

nem. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a titkos információgyűjtés eredményét használta fel bizonyítékként, a bizonyítékok között hiányolt további indítványok és egyéb iratok és annak adatai nem szerepelnek. A törvényszék ítéletének [556]-[558] bekezdéseiben a szükséges igazolások és nyomozási bírói végzések a titkos információgyűjtés felhasználhatóságáról rögzítve lettek.

[211] Összességében nem tévedett az elsőfokú bíróság és nem valósított meg még relatív eljárási szabálysértést sem, amikor a kiadni kért további okiratok kapcsán a védői indítványt nem teljesítette, hiszen egyfelől a bírói engedély önmagában bizonyítékot nem hordoz, másfelől annak, mint a büntetőeljárásban fel nem használt minősített adatnak a felhasználásáról az alapügyben eljáró bírói tanács elnöke jogszerűen nem is rendelkezhetett. A büntetőeljárásban fel nem használt minősített adat felhasználására ugyanis kizáróan a minősítő adhatott felhasználói engedélyt a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (Mavtv.) 14. § (3) bekezdés korábban hatályos törvényszövege alapján.

IV. A tényállás felülbírálata

[212] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének alapvetően eleget tett és túlnyomórészt megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg.

[213] Az ítéltábla a Terhelt1 I. rendű vádlott védője által indítványozott személy1 és 2 tanúkenti kihallgatását elutasította figyelemmel arra, hogy semmilyen konkrét információval a bűncselekménnyel összefüggésben nem rendelkeztek, kizárólag az időközben elhunyt egyik vádlott személyiségevel kapcsolatban történt meg az ő tanúkenti bejelentésük, így vallomásuk kizárólag az ügy elhúzódását eredményezhetné. Megjegyzendő, hogy a Cím66i Törvényszék 9.B.209/2018/111. számú ítéletében néhai terhelt1 vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] marasztalta. Ezen bírósági eljárásban sem merült fel, hogy néhai terhelt1 beszámítási képességével kapcsolatban bármilyen aggály lenne. Az ítélet személyi része mindössze azt tartalmazza, hogy 'állandó orvosi kezelésre szoruló ütőér szűkület betegségben' szenved.

[214] A törvényszék alapos és igen kiterjedt bizonyítást folytatott. Ítéletében részletesen számot adott arról, hogy a vádlottanként, tényállásonként és gazdasági társaságokként külön-külön milyen bizonyítékok erősítik, illetve cáfolják a vádlotti védekezést, és az egyes vádlottak, tanúk vallomásai, az okirati és egyéb bizonyítékok miként voltak felhasználhatók az egyes tényállási pontok megállapítása során.

[215] A bünszervezeti elkövetési forma szempontjából részletesen foglalkozott az ítélet a bünszervezet felépítésével, működésével, a vádlottak abban betöltött szerepével, továbbá azokkal a bizonyítékokkal, amelyek a bünszervezetben tevékenykedő vádlottak tudattartalma szempontjából cselekvőségüket és feladatmegosztásukat bizonyítják, és ezáltal az alá-fölé rendeltségi viszonyokat és a konspiratív együttműködést is megalapozták. Feltüntette indokolásában ezeknek a jogszabályi háttérét ugyanúgy, mint a költségvetési csalás megállapítása szempontjából irányadó jogi szabályozást, annak időközi változásaival együtt. A bünszervezeti cégek megalapításának és átruházásának körülményeit is részletes vizsgálat tárgyává tette.

[216] A Be. 593. § (2) bekezdés b) pontja szerinti hiányosság rögzíthető a bünszervezettel érintett Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak vonatkozásában a bünszervezethez kapcsolódó tudati

tényeket illetően. Kiegészíti ezért az ítéltábla a történeti tényállás bevezető részét azzal, hogy I. rendű vádlott tudomással bírt az általa létrehozott munkaerőkölcsonzással foglalkozó céghálózat további működésének a létrehozás utáni adóelvonást megvalósító tevékenységével és a fiktív ügyleteivel. Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak annak tudatában valószínűítették meg az egyes tényállási pontokban rögzített cselekvőségüket, hogy azzal egy hierarchikusan felépített (alá-fölé rendeltségen alapuló), illetve egyes személyek utasításain alapuló, hosszabb időre szervezett társasághoz kapcsolódnak, amely a tevékenységét a hatóságok elől leplezni törekszik.

[217] Helytelenül alkalmazta azonban a törvényszék az ügyészség vádirati tényállásának átvételével a jogi fogalmakat a történeti tényállásban, ezért kiemeli az ítéltábla, hogy nem a tényállásban nagyszámban rögzített 'bűnszervezet' elnevezés miatt tekinthető a vádlottak által felépített szervezet bűnszervezetnek.

[218] Ugyancsak a Be. 593. § (2) bekezdés b) pontja szerinti hiányosság rögzíthető a 6. tényállási pontban, ahol rögzíti az ítéltábla, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott esetében további bizonyítást igényelne a bűnös tudattartamukra történő következtetés kétséget kizáró megállapításához, és a valótlanság tartalmú TMUNK adatbejelentő lapok kapcsán a személyes cselekvőségük megállapítása.

[219] A Be. 593. § (2) bekezdés b) pontja szerinti hiányosság rögzíthető a 12. és 35. tényállási ponthoz kapcsolódóan is, ugyanis a törvényszék a szükséges körben bár lefolytatta a bizonyítást, de az ítéleti rendelkezésekhez kapcsolódó minden lényeges tény nem rögzített. Helyesen járt el a törvényszék, amikor az egyes tényállási pontoknál beszerezte az adóhatóság határozatait az érintett jogi személyekhez kapcsolódóan. Az terhelt48 esetében így a 4477776592 ügyiratszámú 2016. augusztus 22. napján kelt határozatát. Ezen határozatokban az adóhatóság megállapította - lényegében az ítéleti tényállásokkal egyezően -, hogy az terhelt48 a cég31. és az cég46 nevében kibocsátott valótlanság tartalmú számlák vonatkozásában 2015. június 27. napján áfa adónemet illetően önrevíziót nyújtott be, és ezen önrevízió során a megjelölt számlákat már levonható adóként nem szerepeltette. Rögzíti ezért az ítéltábla a 12. és 35. tényállási pontban azt, hogy a cég31 és az cég46 által kibocsátott számlák vonatkozásában a bevételkiesés megtért.

[220] Rögzíti az ítéltábla, hogy az első fokon eljáró bíróság az ítéletét a szükséges körben a büntetőeljárás törvény előírásai szerint indokolta. Tévedett azonban, amikor azt rögzítette, hogy elegendő az ítélet Be. 562. § (2) bekezdés szerinti rövidített indokolása, ahol kizárólag a büntetés kiszabását sérelmezte a jogorvoslat. A Be. 562. § (5) bekezdése rendelkezik több vádlott esetében az indokolási kötelezettség terjedelméről, ami kizárólag az első fokon jogerőre emelkedett vádlottak és a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásával érintett vádlottak esetében teszi lehetővé az egyszerűsített indokolást. Ezzel összhangban, ha van olyan vádlott az adott tényálláshoz kapcsolódóan, akinek a jogorvoslata a bűnösséget is sérelmezi, akkor a másodfokú felülbírálat is teljeskörű lesz [Be. 590. § (1) bekezdés]. Jelen ügyben érintett vádlottakra bejelentett jogorvoslatokból azonban a teljeskörű felülbírálat következik.

[221] A bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség. Az Alaptörvény XXIV. Cikk (1) bekezdés 2. fordulata szerint a hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni (BH2021. 193.).

[222] Az indokolási kötelezettség teljesítése a büntetőeljárás törvény által megkövetelt szükséges tartalmi elemek megtartásával valósul meg (BH2013. 297.). A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerint az ítélet indokolásának szükséges tartalmi eleme azon bizonyítékoknak a megjelölése, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolása, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért,

avagy miért nem fogadott el. Az indokolásnak tartalmaznia kell a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelését (mérlegelését), és az értékelés – bírói meggyőződésen alapuló – eredményét [Be. 167. § (4) bekezdés].

[223] Az indokolási kötelezettség teljesítése – rendeltetéséből és természetéből fakadóan – annak a bíróságnak a kötelezettsége, amelyik a ténymegállapítást végzi, ezért alapvetően és meghatározóan az elsőfokú bíróság kötelezettsége. A másodfokú bíróság nem pótolhatja az elsőfokú bíróság belső meggyőződésének bemutatását, mivel az nem sajátja. A másodfokú bíróság csupán ellenőrzi, nem pedig kitalálja az elsőfokú bíróság helyett annak gondolatmenetét. Mindebből fakadóan a bizonyítékok egyenkénti és azok összhatásukban történő értékelése az elsőfokú bíróság joga és kötelessége.

[224] Az elsőfokú bíróságnak ki kell fejtenie és ügydöntő határozatában rögzítenie is kell, hogy a rendelkezésére álló, egymással ellentétes vagy lényeges elemekben eltérő bizonyítékok közül miért az adott bizonyítékot fogadja el tényállása megállapítása során. Csupán ekként tehet eleget az elsőfokú bíróság a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerinti indokolási kötelezettségének, mely a másodfokú érdemi felülbírálat feltétele (Kúria Bhar.II.1.491/2021/10.).

[225] Az ügyben a tényállás megalapozottságát illetően a korábban kifejtettek szerint két irányból voltak részletes jogorvoslatok bejelentve, részben a fellebbviteli főügyészség is részletes jogorvoslati indokolásában fejtette ki azt, hogy az egyes felmentő rendelkezések kapcsán az érintett vádlottak esetében miért helytelen a bizonyítottság hiányában történő felmentő rendelkezés, és az ezzel kapcsolatos bizonyítékokat is részletesen elemezte, illetve ugyancsak vitatta az elsőfokon eljáró bíróság mérlegelő tevékenységét. Ezzel szemben a fellebbviteli főügyészség bemutatta a bizonyítékok értékelésének azt a lehetséges módját, amely szerint következtetés vonható lenne arra, hogy további vádpontokban is bűnösséget mondjon ki a bíróság.

[226] Ellenkező oldalról az egyes vádlottak védői ugyancsak igen színvonalas védői jogorvoslati kérelmeik indokolásában pedig az egyes vádlottak esetében a bizonyíték értékelésnek oly módját mutatták be, amely alapján az egyes alapcselekmények, illetőleg a bünszervezeti részvétel megítélésük szerint nem igazolható. Terhelt1 I. rendű vádlott, Terhelt2 II. rendű vádlott, Terhelt3 III. rendű vádlott, Terhelt4 IV. rendű vádlott és V. rendű vádlott, illetve védőik az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállásra alapítottnak kérték elsődlegesen valamennyi büncselekmény vádját alóli felmentést. Megállapítható azonban, hogy a fellebbezésekben kizárólag az első fokon eljáró bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét kifogásolták. Az elsőfokú bíróság által kellő indokolással megállapított tények újra mérlegelésének azonban a másodfokú eljárásban nincs helye.

[227] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a tényállás megállapításakor a felmerült ellentmondásokat a Nyíregyházi Törvényszék a szükséges körben feloldotta, határozottan megjelölte, hogy mely bizonyítékokat fogadott el tartalmilag hitelesnek és melyeket nem. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, miszerint a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette (BH2019. B.9. II.). Valójában azon vádlottak esetében is teljeskörű indokolást adott a törvényszék, akikre nézve tévesen a Be. 562. § (2) bekezdésére hivatkozott, így az indokolási kötelezettség megsértése, mint relatív hatályon kívül helyezési ok fel sem merülhetett [Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja].

[228] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből

adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[229] Nem osztotta az ítéltábla a védelem és az ügyészség eltérő tényállás megállapítására irányuló fellebbezését, sem az előzőekben kifejtett védői jogorvoslatban indítványozott ezirányú indítványokat. Az elsőfokú bíróság a kétséget maximálisan a vádlottak javára értékelve megalapozott tényállást állapított meg. A 23., a 24., 26., 27. tényállási pontban így nem osztotta az ítéltábla a bizonyítékok eltérő értékelésén alapuló megváltoztatását a tényállásnak.

[230] Valamennyi bünszervezeti elkövetéssel vádolt vádlott védője kifogásolta a bünszervezet körében megállapított tényeket, illetve azon tudati tények rögzítését, amelyekből az állapítható meg, hogy az egyes vádlottak tisztában voltak azzal, hogy olyan bűnözői mechanizmushoz kapcsolódnak tevékenységükkel, amelyek a bünszervezet jogi fogalmát kimerítik. Az elsőfokú bíróság által kellő indokolással megállapított tények újra mérlegelésének azonban a másodfokú eljárásban nincs helye még a bünszervezet alapjául szolgáló tények tekintetében sem. A bünszervezeti elkövetés mellőzésére is csak akkor kerülhetne sor, ha a bünszervezettel kapcsolatban megállapított tények megalapozatlanok, vagy azokból a jogi következtetés helyessége nem következik. Nem volt ezért sem lehetőség, sem indok Terhelt1 I. rendű vádlott, Terhelt2 II. rendű vádlott, Terhelt3 III. rendű vádlott, Terhelt4 IV. rendű vádlott és Terhelt5 V. rendű vádlott esetében az ezzel kapcsolatos tények megváltoztatásának.

[231] Az ügyészség a 19. tényállási ponthoz kapcsolódóan fellebbezést jelentett be eltérő tényállás megállapítása végett, a Terhelt21 XXIX. rendű vádlott által okozott vagyoni hátrány összegének a 19. tényálláshoz kapcsolódóan összesen 73.801.115 forintban, a 31. tényálláshoz kapcsolódóan összesen 2.256.800 forintban, tehát mindösszesen 76.057.915 forintban történő megállapítása és ezzel egyidejűleg cég22-vel szemben 76.057.915 forint vagyonekobzás elrendelése végett. Megállapítható azonban, hogy a 19. számú tényállásban az ügyészség indítványával egyezően lett megállapítva az okozott vagyoni hátrány összege, a jogi személy cég22 kötelezése nem állt csupán azzal összhangban a rendelkező részben, de mindez a tények megváltoztatását nem indokolta. A cég22t érintő jogerős felülbírálat a Cím66i Ítéltábla Bf.II.6/2026/97. számú 2026. február 23. napján jogerőre emelkedett ítéletében történt meg.

[232] Az elsőfokú bíróság a szükséges körben vizsgálta a tudati tényeket, így a gazdasági társaságok, illetve más jogi személyek képviselőjeként eljáró személyek tisztában voltak azzal, hogy a jogi személyek nevében jártak el, írtak alá a szerződéseket, okiratokat és ezzel jogokat szereztek és kötelezettséget vállaltak a képviselt vonatkozásban, mert ellenkező esetben indokolatlan lett volna, hogy a szerződések, okiratok aláírásában a közreműködésük. A tekintetben, hogy a szerződés aláírását megelőzően az ügyvezető nem győződik meg a jogügyletre vonatkozó tényekkel, nem alapozza meg a társadalomra veszélyességben való tévedés megállapítását (BH2020. 60. [267]).

[233] A bizonyítékok értékelésének revíziója körében az ítéltábla vizsgálta, hogy azon személyek tanúvallomása mennyire használható fel, akiknek a neve terheltként felmerült, de végül nem lettek vádlottak az ügyben. A Be. 177. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy abban az esetben, ha a tanút az ügyben korábban vagy más ügyben terheltként hallgatták ki, a terheltként tett vallomása bizonyítási eszközként akkor használható

fel, ha a vallomásról készült jegyzőkönyvből a terhelti figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik. Ebben az esetben a tanú korábban terheltként tett vallomása akkor is felhasználható, ha a tanú vallomástételt a későbbiekben megtagadja. A büntetőeljárásról szóló törvény tehát semmilyen korlátozást nem tartalmaz arra nézve, hogy az eljárás mely szakaszában, mely eljárási forma keretében történt meg a terhelt kihallgatása. A bírói gyakorlat alapján azonban a bizonyítékok mérlegelése során figyelemmel kell lenni annak a körülménynek az értékelésére, hogy a tanú (korábbi bűntárs) kapott-e, illetve milyen előnyöket kapott (vagy kaphatott) a büntetlenségéért, vagy a terhelő vallomásért cserébe. Ebben a körben szükséges rámutatni arra is, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága is megállapította már a tisztességes eljárás sérelmét olyan ügyben, ahol a panaszost egy olyan tanúvallomás alapján ítélték el, akinek a tanúvallomásért cserébe az ügyészség büntetlenséget biztosított (45084/14, [2019] ECHR807, Adamco v. Slovakia). Rámutatott ugyanis az Emberi Jogok Európai Bírósága, hogy ilyenkor mindenképpen vizsgálni kell, hogy a tanút (aki tulajdonképpen bűntárs volt) milyen mértékben befolyásolta a vallomása megtételében az azért kapott előny. Ilyen lehet a bűncselekmény elismerése és a terhelttel szembeni vádelhalasztás (az 1998. évi XIX. törvény jogintézménye) alkalmazása (lásd például [969]-[970] bekezdés). Ez az oka annak, hogy az ítéltábla is vizsgálta az egyes bizonyítékok újramérlegelése nélkül azok hitelességét és megállapította, hogy egyetlen nyomozás megszüntetésével érintett korábbi terhelt esetében sem állapítható meg, hogy bármilyen tisztességtelen ajánlatot kapott volna a vádhatóságtól beismerő vallomásaért cserébe.

[234] Valójában azonban a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolásának azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését kell tartalmaznia, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el. Ennek a kötelezettségének az első fokon eljáró törvényszék maradéktalanul eleget tett az ún. 'belső történések', a 'tudati tények' tekintetében is. Éppen arra nincs lehetőség a másodfokú eljárásban, hogy az első fokon a bizonyítást lefolytató bíró kellően megindokolt meggyőződésével szemben a másodfokú bíróság más bizonyítékokra alapítottan eltérő történet lehetőségét vizsgálja.

[235] Szükséges azonban rámutatni arra, hogy a Kúria 20. számú BK véleménye alapján a bíróság ténymegállapítási tevékenysége önálló, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vizsgálati anyaga és határozataiban megállapítottak csupán egy bizonyítékot képeznek, amellet a bíróság szakértői vélemény és egyéb adatok alapján állapítja meg a tényállást.

[236] A tények megállapításához és revíziójához kapcsolódóan rögzíti az ítéltábla, hogy az adóügyi eljárásban kiszabott adóbírság nem zárja ki az adóbírság alapjául szolgáló cselekmény miatt büntetőeljárás megindítását és büntető szankció alkalmazását, ez nem sérti a kétszeres eljárás tilalmát, de a kiszabott adóbírságnak a büntetőeljárásban jelentősége lehet [Be. 4. § (3) bekezdés] (EBD2019. B.16.). Mindebből az is következik, hogy a költségvetési csalás miatt indult büntetőeljárásokban a bíróság által megállapított tényállásnak szükségszerűen utalni kell a közigazgatási eljárásban a tettazonosság körében értékelhető eljárás adataira, így abban az esetben, ha ugyanazon cselekményért közigazgatási eljárásban a közigazgatási hatóság szankciót alkalmazott a terhelttel szemben, szükségszerűen rögzíteni kell ezen tényadatokat, és ha van rá adat, a közigazgatási eljárásban a közigazgatási szankció nyomán megfizetett összegeket is, amit a kár megtérülése körében figyelembe kell venni (EBD2019. B.16.). Megállapítható, hogy a törvényszék ezen ténymegállapítási kötelezettségének is messzemenően eleget tett, és rögzítette az egyes kapcsolódó

adóigazgatási eljárások eredményét a tényállási pontokban az ítéltábla által pótolta 12. és 35. tényállási pont kivételével.

[237] A jogosulatlan adó-visszatérítés kapcsán is elengedhetetlen az elkövetési idő pontos meghatározása, így adóbevallási időszakonként az adóbevallás benyújtásának napját a tényállásban meg kell állapítani, amely kötelezettségének a törvényszék eleget tett [1/2016. BJE, 4/2013. (X. 14.) BK vélemény, Kúria Bhar.I.512/2019/5.].

[238] Végül rögzíti az ítéltábla az indokolási kötelezettség teljesítésével összefüggésben, hogy a törvényszék a tényállás megállapítása körében számot adott a döntését alátámasztó lényeges érvekről. Az ehhez kapcsolódó képviselői gyakorlat is az, hogy „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, 3062014. (IX. 30.) AB határozat, IV/1912/2023. AB végzés]. Hasonlóan érvelt az Emberi Jogok Európai Bírósága is, amikor elvi élel leszögezte, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné [Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91, Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91, García Ruiz kontra Spanyolország, 30544/96, Hirvisaari kontra Finnország, 49684/99, Sholokhov kontra Örményország és Moldova, 40358/05].

[239] Helyesen észrevételezte az ügyészség, hogy tévesen rögzítette az első fokon eljáró bíróság az ítélet indokolásában az [516] bekezdést, mely azt tartalmazza, hogy a 37. és 38. tényállásban írtakra figyelemmel a Cím66i Ítéltábla a Bf.II.134/2024/132. számú ítéletével 2024. június 24. napján jogerőre emelkedett Egri Törvényszék 2022. november 18. napján kelt 20.B.13/2018/2890. számú ítéletével tanú210, tanú216 és terhelt bűnösségét megállapította. Ezen bekezdés az elsőfokú ítélet kihirdetését követően keletkezett tényre utal, mely így nyilvánvalóan nem képezheti a 2024. április hó 8. napján meghozott és kihirdetett ítélet írásbeli indokolásának részét. Az írásbeli indokolás a szóbeli indokolás szerkesztett változata, így azoknak egymással érdemben meg kell egyeznie. Következésképp a határozat indokolásában fogalmilag kizárt minden később – az annak kihirdetését követően történt – eseményre való reflexió {Kúria Bfv.II.1604/2024/9. [23] bekezdés (BH2026.1)}. Figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárás időpontjára ezen tény nyilvánvalóvá vált, és éppen ezen körülmény képezte az képviselő előtti eljárás alapját is ezen ügyben, így az ítéltábla annak mellőzését külön már nem tartja indokoltnak.

[240] Összességében az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú eljárásban tett kiegészítésekkel megalapozottá tett tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében irányadó a másodfokú eljárásban.

[241] A megállapított tényállás alapján a törvényszék a felmentő rendelkezések kivételével valamennyi jelen eljárásban érintett vádlott esetében okszerűen következtetett bűnösségükre, cselekményük jogi minősítése is túlnyomórészt törvényes, ezért a felmentésre irányadó védelmi fellebbezések nem foghatnak helyt.

A költségvetési csalás, mint törvényi (természetes) egység és az alkalmazandó Büntető Törvénykönyv, valamint a jogi indokolás revíziója:

[242] A költségvetési csalás tényállás törvényi egységére figyelemmel a 6/2009. számú Büntető Jogegységi Határozatban az egység valamennyi formájára vonatkozó megállapításokra tekintettel, a költségvetési csalás törvényi egységét a Btk. 6. §-ának – 2022. március 1-jétől a 2021. évi CXXXIV. törvény 90. §-a által beiktatott – (3) bekezdése hatályba lépéséig a jogerős ügydöntő határozat meghozatala, azt követően pedig a cselekmény egységbe tartozó egyes rész-cselekmények miatt első alkalommal történő vádemelés lezárja. A

cselekményegység lezárásáig, az egységet lezáró tény bekövetkezte előtt elkövetett valamennyi részecselekmény a költségvetési csalás törvényi egységébe tartozik, azok jogerős elbírálása ítélt dolgot eredményez a törvényi egységbe tartozó, de el nem bírált részecselekmény vonatkozásában (Kúria Bhar.I.564/2021/11.).

[243] Mindez független attól, hogy a költségvetési csalás bűncselekménye befejezett a valótlan tartalmú adóbevallás benyújtásával, illetőleg az adó bevallására nyitva álló határidőnek a valós tartalmú adóbevallás benyújtása nélkül történő leteltével (Kúria Bfv.I.1.379/2020/6.).

[244] Helyesen járt el a törvényszék a költségvetési csalás cselekmények minősítésekor, amikor figyelemmel volt arra, hogy ezen cselekmény egysége egy sajátos, különös részi törvényi egység, nem azonos a Btk. általános részében szabályozott folytatólágosság törvényi egységével, ezért a költségvetési csalás törvényi egységének megvalósulása szempontjából nincsen jelentősége az egyes részecselekmények között eltelt hosszabb időnek.

[245] Ugyancsak helyesen járt el akkor is a cselekmények minősítése során, amikor figyelemmel volt arra, hogy a költségvetési csalás törvényi tényállása különös részi törvényi egység, ezért valamennyi, a törvényi egységbe tartozó részecselekmények tekintetében a különös részi tényállás szabályai hozzák létre a cselekményegységet, emiatt a költségvetési csalást folytatólágosan nem lehet elkövetni (Kúria Bfv.I.960/2021/11.).

[246] Helyesen állapította meg az első fokon eljáró törvényszék, hogy a speciális természetes és törvényi egységi szabályozásra figyelemmel a valójában többrendbeli bűncselekményt magában foglaló, egy rendbeli költségvetési csalás bűncselekménynek üzletszerű elkövetése megállapítható. Az a körülmény, hogy a törvény rendelkezése folytán a több, egymással valódi anyagi halmazatban álló bűncselekményt összességében is egy rendbeli bűncselekményként kell minősíteni, nem vezethet oda, hogy a mesterségesen kialakított egy rendbeli bűncselekményre figyelemmel, a rendszerint – mint jelen esetben is – több bűncselekmény elkövetését igénylő üzletszerűség megállapítására nem kerülhet sor (Kúria Bfv.II.226/2020/8.).

[247] Az üzletszerűség [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont] megállapításának feltétele tehát tárgyi oldalon az ugyanolyan vagy hasonló bűncselekmények elkövetése, míg az alanyi oldalon az ennek révén rendszeres haszonszerzésre törekvés. Rendszeres a haszonszerzésre törekvés, ha az elkövető az ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények véghezvitelét jövedelemszerző forrásnak tekinti. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a cselekmények elszigeteltek, alkalmoszerűek-e vagy azokat a rendszeres haszonra törekvés – mint életmód – összekapcsolja-e (BH2005. 88., Kúria Bfv.II.190/2021/8.). Az üzletszerűség kapcsán – a folytatólágossággal ellentétben – nem a rövid időközökben való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége, így az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös (BH2012. 5. II.).

[248] A bűnsegédek cselekményének minősítése pedig a tetteséhez igazodik. Mindez következik a 3/2011. Büntető Jogegységi Határozatból is – értelemszerűen akkor, ha a bűnsegéd tudata a minősítő körülményt átfogja. Az üzletszerűség megállapítása körében nem annak van tehát jelentősége, hogy a bűnsegéd jutott-e bármilyen haszonhoz az elkövetés folytán. Az releváns, hogy a tettes rendszeres haszonszerzésre törekedve követte-e el a bűncselekményt, és a bűnsegéd tudott-e erről (Kúria Bfv.II.748/2019/5.).

[249] A járulékoság elve alapján a részes cselekményének jogi minősítése a tetteséhez igazodik. A részes magatartás akkor minősülhet üzletszerűen elkövetettként, ha a felbujtó rábírása üzletszerű bűnelkövetésre irányul vagy a bűnsegéd az üzletszerűen elkövetett tettesi alapcselekményhez nyújt segítséget (BH2023. 238. II.).

[250] A Btk. 396. § (3) bekezdés b) pontja, (4) bekezdés b) pontja és (5) bekezdés b) pontja szerinti minősítés mellett azonban szükséges utalni arra, hogy a törvényi tényállás 2. fordulata szerint, azaz üzletszerűen követték el a bűncselekményt az egyes vádlottak.

[251] A Kúria 61. BK véleményének 2. pontja értelmében a bűncselekmény megnevezése mellett az ítélet rendelkező részében a Btk. Általános Részének rendelkezésein alapuló egyes szöveges kiegészítéseket is fel kell tüntetni: meg kell jelölni, hogy a bűncselekmény büntett vagy vétség, továbbá utalni kell a folytatólagos elkövetésére, valamint az elkövetői és az elkövetési alakzatra. A BK vélemény indokolásának 3. a) pontja szerint pedig az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig 1. fordulat, 2. fordulat stb. megjelöléssel kell utalni. Mindezt pótolta az ítéltábla a határozat rendelkező részében.

[252] A költségvetési csalás tettesi és részesi cselekményeinek elhatárolása körében a cselekményegység szempontjából is döntő jelentősége van annak, hogy ugyanazon elkövető tettesként és részesként megvalósított cselekményei nem alkotnak törvényi egységet. Költségvetési csalások csak a tettesi cselekmények esetében képeznek természetes egységet. Azaz törvényi egységet csak a törvényi tényálláson belüli magatartás, tehát a tettesi cselekmény teremt. Bűnrészességre, mint tényálláson kívüli magatartásra törvényi egységet alapozni nem lehet (BH2017. 388. I., BH2015. 178.).

[253] A részesként elkövetett költségvetési csalási cselekmény, mint tényálláson kívüli magatartás nem vonható a tettesként elkövetett cselekménnyel törvényi egységbe. A részesi magatartások is csak akkor alkotnak törvényi egységet, ha azonos tettes cselekményeikhez kapcsolódnak; ha a részes különböző tettesek által elkövetett alapcselekményhez fűződően követte el a költségvetési csalást, a részesi cselekmények rendbelisége a tettesi alapcselekményhez igazodik [Btk. 13-14. §, 396. §, (EBH2019. B.6.)].

[254] A Kúria ugyanakkor elvi jelleggel megállapította, hogy a Btk. 14. § (3) bekezdése értelmében a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. Ez költségvetési csalás bűncselekménye esetén azt jelenti, hogy a költségvetési csalás elkövetőjének segítséget nyújtó elkövetők, a bűnsegédek bűncselekményének minősítése a tettes bűncselekménye minősítéséhez igazodik. Abban az esetben, ha a költségvetési csalás elkövetője a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány összegét több bűnsegéd közreműködésével okozza, úgy a bűnsegédek felelőssége nem az általuk nyújtott segítséggel okozott vagyoni hátrány-részhez, hanem az összes vagyoni hátrány alapján megállapított tettesi minősítéshez igazodik; azt a tényt, hogy magatartásuk a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány mértékének mekkora részéhez járult hozzá, a büntetés kiszabása körében lehet értékelni (Kúria Bfv.I.1.379/2020/6.). Mindez természetesen akkor állapítható meg, ha a bűnsegédnek tudomása van arról, hogy nem csupán az ő kapcsolódó tevékenysége eredményeként keletkezik vagyoni hátrány.

[255] A költségvetési csalás bűncselekményét tettesként az követheti el, akit személyében terhel a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy a költségvetésből származó pénzeszközökkel kapcsolatban fennálló kötelezettség (Kúria Bfv.I.1.379/2020/6.).

[256] A 3. tényállási pont (Terhelt34) kapcsán azonban osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat abban, hogy az elsőfokú bíróság nem azt nem látta bizonyítottnak, hogy cég10 által kiállított számlák valótlan tartamúak, hanem az ítélet [723] bekezdésében arra a megállapításra jutott, miszerint nem merült fel olyan bizonyíték, amely kétséget kizáróan bizonyítaná a cég10 cég30nek nyújtott munkaerő-kölcsönzés

fiktivitását, valamint azt, hogy Terhelt7 X. rendű vádlott tudott volna arról, hogy nem lesznek a kölcsönzött munkavállalók után megfizetve az adó- és járulékterhek.

[257] A Cím66i Ítéltábla a Bf.II.6/2026/97. számú 2026. február 23. napján jogerőre emelkedett ítéletében Terhelt7 X. rendű vádlott esetében az ítéltábla a 3. tényállási pontot illetően osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, és a felmentő rendelkezés jogcímét megváltoztatva X. rendű vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett, jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott, aszerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés d) pont I. fordulat alapján – a Btk. 20. § (1) bekezdésében írt tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok miatt – mentette fel.

[258] Az elsőfokú bíróság Terhelt7 X. rendű vádlott tettesi felmentése mellett bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottakat, mint bűnsegédek a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, de a (4) bekezdés b) pontja szerint büntetendő költségvetési csalás büntetében és bűnsegédként elkövetett, a Btk. 345. §-ban meghatározottak szerint büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétségében.

[259] A X. rendű vádlott felmentési jogcímének megváltozása azonban kihat Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak cselekményének minősítésére is, ezért cselekményük helyesen a nem cáfolhatóan tévedésben lévő X. rendű vádlott tudattartalmára tekintettel a közvetett tettesként, üzletszerűen elkövetett jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetteként és ugyancsak közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségeként minősül.

[260] Helyesen mutatott rá a fellebbező ügyészség arra, hogy már a BH2013. 200. számú eseti döntés szerint kialakult bírói gyakorlat szerint az adócsalást közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozáttételre [1978. évi IV. törvény 20. §, 21. §, 310. §, 1/2006. BJE határozat]. E döntés indokolása tartalmazza, hogy „a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) korábban, felülvizsgálati eljárásban hozott több határozatában is rámutatott, hogy e bűncselekményt azonban más elkövetői minőségben, így közvetett tettesként, bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozáttételre [BH2010. 114., BH2010. 319.]. Következésképpen így az ítélezési gyakorlat abban, hogy az ún. közvetett tettesség állapítható meg, ha az elkövető más, a tévedése miatt nem büntethető személyt, mint eszközt használ fel a bűncselekmény elkövetéséhez”. A tudattartalom jogi következtetés tárgya lehet, ezért a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint változtatta meg az elkövetői alakzatot.

[261] Helyesen mutatott rá a fellebbviteli főügyészség arra, hogy az 5. tényállási pont (Terhelt35) vonatkozásában az elsőfokú ítélet indokolásának [1287] bekezdésében az áll, hogy „a tévedésben lévő vezető tisztségviselők esetében a büntetőjogi felelősségük nem állapítható meg, ilyenkor a felhasználásukkal a költségvetési csalást megvalósító személy mint közvetett tettes felel (pl. 5. tényállás Terhelt35, Terhelt8 XI. rendű vádlott).

[262] A Cím66i Ítéltábla a Bf.II.6/2026/97. számú 2026. február 23. napján jogerőre emelkedett ítéletében az ebben a részében teljesen megalapozott tényállás alapján Terhelt8 XI. rendű vádlott felmentésének jogcímét a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontjában írt büntethetőséget kizáró okból, azaz tévedés címén mondta ki, így a felmentés jogcímét az ítéltábla eszerint módosította.

[263] Mindez a 3. tényállási ponthoz fűződő fellebbezési indokolással egyező módon kihat az e pontban érintett Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak

elkövetői minőségére is, hiszen büntetőjogi felelősségük megállapítására bűnsegédi minőségben került sor, holott erre közvetett tettesként került sor, melynek megállapítását a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtatta meg az ítéltábla.

[264] Ehhez kapcsolódóan szükséges rögzíteni, hogy nem eredményezi a költségvetési csalás elkövetőjének büntetlenségét, ha az egyébként adókötelezettséget keletkeztető gazdasági tevékenységét már eleve saját személyét a hatóságok elől rejtve tartva, teljes mértékben a jog keretein kívül olyan módon végzi, hogy személyében az adójogi kötelezettségek közvetlen alanyává azért nem is válhat, mert az azt keletkeztető pozíciót fiktíven más, az adott céggel gazdasági tevékenységet nem végző személy tölti be. Ilyen esetben amennyiben a közvetett tettesi elkövetés az irányadó tényállás alapján nem állapítható meg, az ilyen elkövető a kétségtelen megvalósult tettesi alapcselekményhez kapcsolódóan részesi elkövetésért felel (BH2024. 7., Kúria Bfv.III.842/2022/9.). Ha a tényállásban az alapcselekmény az ügyvezető mulasztása és a terhelt azzal kapcsolatban kifejtett magatartásának a leírása szerepel, akkor a terhelt cselekménye bűnsegédi elkövetést valósít meg, az ugyanis kizárólag tárgyi kapcsolatban van az alapcselekménnyel.

[265] A 6. tényállási pont kapcsán az ítéltábla megállapította, hogy költségvetési csalás büntette kapcsán a szükséges körben indokolta ítéletét az elsőfokon eljáró bíróságnak, és abban is, hogy a bűncselekményi értékhátér nem érte el a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány összege. Ebben a körben a bizonyítékok újramérlegelésére nem volt lehetőség. Ezen tényállási pont kapcsán azonban elkerülte a bíróság figyelmét az, hogy a magánokirat jogosulatlan felhasználásának vétsége kapcsán Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak esetében további bizonyítást igényelne az, hogy megalapozott tényállást lehessen rögzíteni, elsősorban a tudattartalmukra nézve és ezen bejelentéssel kapcsolatos cselekvőségükre nézve. A tényállás alapján ugyanis megállapítható, hogy az érintett tanú²⁷ munkavállaló 2014. július 15. napjától már táppénzes állományban volt, így a 2014. július 01. napjától esedékes munkaerőkölcsönzés bejelentésének és teljesezésének részleteit sem lehetett tisztázni.

[266] A felmentő rendelkezést megváltoztatva ezért az ítéltábla Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottakkal szemben megszüntette az eljárást az 1-1 rendbeli bűnsegédként folytatódólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§) a Be. 567.§ (1) bekezdés f) pontja alapján, figyelemmel arra, hogy annak a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

[267] A megszüntető rendelkezések kapcsán szükséges utalni a Kúria, illetve a korábbi Legfelsőbb Bíróság által kialakított bírói gyakorlatra (Legf. Bír. Bhar.II.4/2009/4. szám, illetve Legf. Bír. Bhar.II.1064/2007/23. szám). Eszerint demokratikus jogállamban a büntetőhatalom az állam – alkotmányosan korlátozott – közhatalmi jogosítványa a bűncselekmény elkövetőinek büntetőjogi felelősségre vonása. Ebben a büntetőjogi rendszerben a bűncselekmények a társadalom jogi rendjének sérelmeként szerepelnek, és a büntetés jogát az állam gyakorolja. Az állam nem csak jogosult, hanem köteles is gondoskodni arról, hogy a bűncselekmények elkövetőivel szemben a büntetőeljárás meginduljon, illetve az eljárást lefolytassák. A bűnüldözés kizárólagos joga, egyben a büntetőigény érvényesítéséről való gondoskodás köteleességét jelenti [40/1993. (VI. 30.) AB határozat], ezért büntetőeljárás jogunkban az officialitás (illetve a legalitás) elve érvényesül, amely a büntetőeljárás megindításának, illetve lefolytatásának a kötelezettségét rója a büntetőügyekben eljáró hatóságokra. A bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozóhatóságnak kötelessége, hogy a büntetőeljárásról szóló törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetve az eljárást lefolytassa. A felsorolt szervek közül a bíróság a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítására irányuló

eljárást hivatalból nem indíthat, mert a bíróság eljárásának alapja a vád. Az eljárási feladatok megoszlásának követelményéből fakad, hogy a büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés egymástól elkülönül, ezért a Be. alapvető rendelkezése, hogy a bíróság az ítékezés során vád alapján jár el. A hivatalból való eljárás követelménye tehát a bíróság eljárásában valójában a legalitás elvében ragadható meg. A legalitás elve tulajdonképpen az officialitás elvének az egyik megnyilvánulása, de azt nem meríti ki. A legalitás elve a törvény előtti egyenlőség és a jogbiztonság követelményéből fakad, és azt követeli meg, hogy minden egyes bűncselekmény elkövetését kövesse a felelősségre vonás. (A legalitás elve nem tévesztendő össze a büntetőjogi legalitás elvével.) A bíróságok ítélező tevékenységében az officialitás elsősorban abban ragadható meg, hogy vád alapján megindított eljárásban a vádat köteles kimeríteni. A törvény az officialitás (és a legalitás) elvének maradéktalan alkalmazásának követelménye alól célszerűségi okból – a törvényben taxatíván felsorolt esetekben - kivételt enged. Feljogosítja a büntetőügyekben eljáró hatóságokat arra, hogy mellőzzék a bűncselekmény üldözését, a vádemelést, illetve az elbírálását annak ellenére, hogy büntetőeljárási akadály nem áll fenn. Ezek azok az úgynevezett opportunitás esetei. Az opportunitás körébe tartoznak azok az esetek, amikor a törvény arra figyelemmel jogosítja fel a hatóságokat az eljárás megindításának a mellőzésére, a bizonyítás mellőzésére, a vádemelés részbeni mellőzésére, illetve a már megindított eljárás megszüntetésére, hogy az e rendelkezéssel érintett cselekmény/ek/nek az elkövetett (az eljárás tárgyát képező) jelentősebb súlyú bűncselekmény(ek) mellett a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentősége [lásd korábbi Be. 1998. évi XIX. törvény 187. § (1) bekezdés, 220. § (1) bekezdés, 267. § (1) bekezdés g) pont, 306. §, 332. § (2) bekezdés, illetve a hatályos Be. 398. § (2) bekezdés e) pont, Be. 492.§ (1) bekezdés h) pont, Be. 567. § (1) bekezdés f) pont].

[268] A jelentősebb súlyú bűncselekmény fogalmának a meghatározása körében a bűncselekmények absztrakt és konkrét tárgyi súlyát (társadalomra veszélyességét) egyaránt értékelnie kell a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak. A bűncselekmények absztrakt tárgyi súlyának értékelése a jogalkotó feladata és az egyes bűncselekményekhez kapcsolt büntetések nemében és mértékében ragadható meg. Az egyes bűncselekmények absztrakt tárgyi súlya még nem igazítja el a jogalkalmazót sem abban a kérdésben, hogy mit tekintsen jelentősebb súlyú bűncselekménynek, sem pedig abban, hogy milyen az az enyhébb tárgyi súlyú bűncselekmény, amelynek a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentőse. Ezért a vizsgált rendelkezések alkalmazásának feltételei mindig csak a konkrét esetek konkrét körülményeihez igazodóan határozhatóak meg. Az opportunitást eredményező rendelkezések alkalmazása körében a büntetési tételben kifejeződő absztrakt tárgyi súlybeli különbség nem feltétlenül zárja ki a vizsgált rendelkezések alkalmazását. A bíróságok alkalmazhatják ezen rendelkezést azonos absztrakt tárgyi súlyú bűncselekmények esetén is. Bizonyos nagyságrend felett elkövetett számos azonos minőségű bűncselekmény (pl. sorozatos lopás, nagyobb számú okirathamisítás, stb.) esetén a vádlott büntetése szempontjából közömbös, hogy mennyi további rendbeli bűncselekményt követett el. Ilyen esetekben a legalitás érvényesítésének a társadalom számára már nem volna értékelhető előnye, ugyanakkor az eljárás folytatása mind a társadalom, mind az eljárás alá vont, illetve az eljárással érintett személyek számára kifejezett hátrányokkal járna (eljárás elhúzódása, felesleges költségek, stb.). Ha az eljárás gyorsításával, a költségek csökkentésével, a tanúk kíméletével, stb. meghatározható előnyök nem érhetők el, mert például a bíróság a teljeskörű bizonyítást lefolytatta és a vádlott büntetőjogi felelősségét megalapozó tényállást megállapította, akkor nincs olyan társadalmilag kompenzálható előny (és ezzel együtt elkerülhető hátrány), amely a legalitás elvének áttörését indokolhatná. Ilyen esetekben az opportunitás eseteinek alkalmazása a törvény alapvető rendelkezéseinek a sérelmével járna. A Kúria, illetve a korábbi Legfelsőbb Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy a vizsgált rendelkezések alkalmazása nem szűkíthető le kizárólag a kiszabandó büntetés vizsgálatára. A törvény szövegében „a

felelősségre vonás” nem korlátozható a büntetés kiszabására. E feltétel a büntetés kiszabásán felül egyéb anyagi jogi és eljárásjogi szempontok érvényesítését is igényli a bíróságtól (Legf. Bír. Bhar.II.1064/2007/23. szám). Ha tehát az egyébként csekélyebb súlyú és a kiszabandó büntetés (alkalmazandó intézkedés) szempontjából közömbös cselekménynek az eljárás tárgyát képező jelentősebb súlyú bűncselekmény anyagi jogi megítélése körében jelentősége lehet, ez önmagában akadályát képezheti az eljárás – vizsgálat tárgyát képező jogcímen történő – megszüntetésének. A csekélyebb súlyú cselekménynek, tehát nem csupán a jelentősebb súlyú bűncselekmény anyagi jogi értékelése, hanem bizonyítása körében is jelentősége lehet, amire jelen ügy is jó példát szolgáltat. A költségvetési csalásokhoz kapcsolódó magánokirat jogosulatlan felhasználása ugyanis valójában a költségvetési csalás elkövetésének bizonyítása szempontjából is jelentős, így pusztán a tárgyi súlybeli különbség miatt a közbizalom elleni cselekményekben az eljárás megszüntetéséről nem lehetett volna rendelkezni.

[269] A bíróság eljárásában tehát a legalitást áttörő rendelkezések alkalmazásának ennél fogva akkor sincs helye, ha a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény bizonyítása körében van jelentősége a kiszabandó büntetés nemét és mértékét egyébként nem befolyásoló egyéb (úgynevezett bagatell) cselekményeknek. Jelen másodfokú eljárásban ezért olyan esetben döntött az ítéltábla a Be. 567. § (1) bekezdés f) pont szerinti ügydöntő megszüntetésről, ahol az első fokon eljáró bíróság téves jogi álláspont miatt nem folytatta le maradéktalanul a bizonyítást, és emiatt a vád tárgyává tett egyes tényállások esetében maradéktalanul nem lehetett határozott döntést hozni a büntetőjogi felelősségről, azonban a jelentős időmúlás, illetve eljárás elhúzódása mellett ezen rész-cselekményekben történő további bizonyítás és esetleges további bűnösség kimondása is valójában az eljárás elhúzódása mellett az eljárás észszerű időn belül történő befejezését még inkább lehetetlenné tenné. Mindez azon téves álláspontból is következik, mely szerint a törvényszék értelmezése szerint az ügyészség a 6. vádpont vonatkozásában módosította a vádiratot, és a vád szerinti munkaerőkölcsönzésről kiállított számlák helyett a futárpostai tevékenység, készenléti díj, szállítási díj, karbantartás és szervizelési általány címén kiállított 9 db fiktív számlákra ([767] bekezdés). Valójában a törvényszék által levezetett 'csendes vádejtés' nem lehetséges az ügyészség kifejezett nyilatkozata nélkül, így a munkaerőkölcsönzés kapcsán sem lett volna mellőzhető a bizonyítás lefolytatása.

[270] Szükséges utalni arra, hogy Terhelt3 III. rendű vádlott esetében ellentmondásosnak tűnik a rendelkező rész, mert a bűnösségnél és a felmentéssel érintett rendelkezések között is feltünteteti a 6. tényállási pontot a bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége kapcsán. A 6. pontot illetően a költségvetési csalás büntette kapcsán azonban teljesen egyértelmű, hogy felmentő rendelkezést hozott a törvényszék. A közbizalom elleni bűncselekménynél a fellebbviteli főügyészség helyesen utalt arra, hogy a tényállási pontok két helyen történő feltüntetése nyilvánvaló elírásként értelmezhetőek, mert a bírói akarat egyértelmű, azzal a bűnösségi körnél nyilvánvaló elírásként és az okiratokhoz kapcsolódó jogviszonyok helytelen összeszámlálása történt, de a bírói akarat egyértelmű volt a felmentő rendelkezés meghozatalára, az az ítélet ehhez kapcsolódó indokolásából is kitűnik.

[271] Ugyancsak tévesen szerepel Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a közbizalom elleni bűncselekmények között a 23. és a 26. tényállási pont a bűnösséggel érintett tényállási pontok felsorolásában és a felmentéssel érintett körben is. A 6. tényállási pont kapcsán kifejtettek itt is irányadóak azzal, hogy az ügyben benyújtott vádiratok sem minden esetben voltak konzekvensek a közbizalom elleni bűncselekmény rendbeliségének összeszámlálásakor. Valójában a bűnösség kimondására irányuló ügyészségi jogorvoslatból is

egyértelmű, hogy a vádhatóságnak sem volt aggálya a bírói akarat mibenlétét illetően, éppen azt kifogásolva élt jogorvoslattal, indítványozva a bűnösség kimondását.

[272] A törvényszék következetesen és helyesen használta ítéletében a 'fiktív számla', 'fiktív számlák' megjelölést, amely fogalmat alapvetően a bírói és adóhatósági joggyakorlat alakította ki. Ebből következően azonban nem kifogásolható a számlának a tényállásban történő ilyen feltüntetése, különösen annak jogi tartalommal történő megtöltése mellett (törvényszék ítélete [1303] bekezdés).

[273] A munkaerő-kölcsönzésről (gazdasági eseményről) kiállított számla akkor is fiktív, ha azt az adott gazdasági tevékenység folytatására a jogszabályban előírt feltételek (nyilvántartásba vétel stb.) hiányában eljáró kölcsönző, azaz arra nem jogosult állította ki. A fiktív számlát a könyvelésébe és az adóbevallásába beállító kölcsönbevevő nem jogosult az általános forgalmi adó visszatérítésére, cselekménye költségvetési csalás. Amennyiben a számla fiktív, további bizonyításnak nincs helye, így az is közömbös, hogy a számlán tanúsított gazdasági esemény ténylegesen megtörtént-e (Kúria Bhar.I.512/2019/5.).

[274] Jelen ügyben a felmentéssel érintett tényállásoknál éppen arra sem lehetett kétséget kizáró bizonyossággal következtetni, hogy a kibocsátó nem volt részese a gazdasági eseménynek, így az ezzel kapcsolatos felmentő rendelkezések törvényesek.

[275] A törvényszék nagy precizitással dolgozta ki a cselekmények elkövetésének időszakára nézve a munkavállalók után munkaviszony ideje alatt a munkabérük után fizetendő terheket. Helyesen észlelte, hogy a 2022. január 1. napjától megszűnt 1,5%-os szakképzési hozzájárulás már nem képezheti az alapját a vagyoni hátrány összegének. Az ezzel kapcsolatos indokolása kiegészítést nem igényel.

[276] A törvényszék összességében a hamis magánokirat felhasználása vétsége (Btk. 345. §) megvalósulása és rendbelisége kapcsán alapvetően helyes elvek mentén döntött a bűnösségről és a cselekmények minősítéséről. Helyesen hívta fel az irányadó joggyakorlatot és indokolása is kimerítő. Helytelenül jelölte meg azonban több esetben is a közbizalom elleni bűncselekmény törvényhelyét a Btk. 345.§ (1) bekezdéseként, hiszen ezen bűncselekménynek nincsen (1) bekezdése.

A bűnszervezet megállapításának felülbírálata

[277] Arra helyesen utalt Terhelt1 I. rendű vádlott védője a jogorvoslatában, hogy a megállapított ítéleti tényállás alapján a társas bűnelkövetés másik alakzata, a bűnszövetség is megállapítható lenne, azonban az öt év szabadságvesztésnél súlyosabb bűncselekmények létrehozására létrejött szervezet esetében a bűnszövetség fel sem merülhet figyelemmel arra, hogy a bűnszervezet egyéb tényállási elemei is megvalósultak.

[278] Nem vitásan azonban a törvényszék kifogástalanul következtetett arra, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak cselekményüket bűnszervezetben követték el. A több személyből (vádlottak) álló csoport, hosszabb időre (több évre) szerveződött, ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény (minősített költségvetési csalás) elkövetésére összehangoltan, konspiratívan, hierarchikusan szervezett módon működő csoportként. A bűnszervezet összes jellemzőjét az elsőfokú bíróság behatóan elemezte, azzal az ítéltábla mindenben egyetért.

[279] A Kúria 4/2005. Büntető jogegységi határozata az indokolás V. pont 5-6. bekezdésében egyértelműen kifejtette, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítására csak a konkrét bűncselekmény megvalósításának körülményei adhatnak alapot.

[280] Jelen ügyben a bűnszervezetben elkövetés ténybeli alapjai szerepelnek a vádban leírt tények körében, de a bíróság a tettazonosság keretei között akkor is megállapíthatja a bűncselekmény bűnszervezetben elkövetését és ennek megfelelően szabhat ki büntetést, ha a bűnszervezetben elkövetésre vonatkozó tényekre akár csak a bíróság előtti bizonyítási eljárás során derül fény (BH2019. 261. [28] bekezdés).

[281] A törvényszék helyesen az ítélet tényállásában szerepeltette mindazon tény adatokat, amelyek a bűnszervezetben elkövetésre jellemző leírásokat tartalmazták, azt csupán tudati tények körével kellett kiegészíteni.

[282] Helyesen elemezte a törvényszék a büntető törvénykönyvek időbeli hatálya kapcsán a bűnszervezet fogalmának változását, és jutott arra a következtetésre, hogy az elbíráláskori törvény nem ad lehetőséget enyhébb büntetés kiszabására, mert a vádlottak cselekménye a hatályos törvény fogalma alapján is bűnszervezetben valósult meg.

[283] A bűnszervezet fogalmát még az 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) értelmező rendelkezései közé az 1997. évi LXXIII. törvény vezette be. Az 1997. szeptember 15-től hatályos szövege szerint a bűnszervezet: bűncselekmények folyamatos elkövetésére létrejött olyan – munkamegosztáson alapuló – bűnszövetség, amelynek célja a rendszeres haszonszerzés.

[284] A fenti fogalmat először az 1998. évi LXXXVII. törvény módosította. Az 1999. március 1-jétől hatályos szöveg szerint a bűnszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén haszonszerzés végett létrejött olyan bűnszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul.

[285] A következő módosítást a 2001. évi CXXI. törvény tartalmazta. A 2002. április 1-től hatályos normaszöveg szerint a bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. Mindezt a törvényszék ítélete kifogástalanul idézte ítéletének [1247] bekezdésében.

[286] A törvényszék egyébiránt helyesen, az ítélet tényállásában túlnyomórészt szerepeltette mindazon tényadatokat, amelyek a bűnszervezetben elkövetésre jellemző leírásokat tartalmazták. Szükséges azonban kiemelni, hogy a bűnszervezeti elkövetés megállapításához szükséges tudati tényeket valamennyi érintett vádlott esetében külön kell vizsgálni és rögzíteni. Az elsőfokú bíróság behatóan törekedett elemezni a bűnszervezet valamennyi ismervét, azonban a Btk. 2. § körében is figyelemmel kell lenni arra a jogszabályváltozásra, ami a bűnszervezet törvényi fogalmát a cselekmények elkövetését követően érintette, és részben szigorúbb irányba vitte az ezzel kapcsolatos bírói gyakorlatot.

[287] A Btk. 2. § szerinti előírásból adódóan a bűnszervezet fogalma vádlottanként külön-külön is részletes elemzést igényel abból a szempontból, hogy cselekvőségük illeszkedik-e a bűnszervezeti fogalomba az elkövetéskori vagy az elbíráláskori büntető törvénykönyv alapján.

[288] Szükséges rögzíteni, hogy a bűnszervezeti elkövetés szigorúbb feltételeit tartalmazó új, 2019-től hatályos büntető törvénykönyvi szabály alapján és az elkövetéskori törvény mellett egyaránt megállapítható a bűnszervezeti elkövetés.

[289] A 2013-2014 év során elkövetett bűncselekményekhez kapcsolódóan a 2019. július 10-től hatályos bűnszervezeti fogalomnak annyiból van jelentősége, hogy a kétségtelenül szigorítás irányába mutató törvényi fogalom alapján is vizsgálni kell, hogy megállapítható-e a bűnszervezeti elkövetés. Abban az esetben ugyanis, ha azon ritka eset fordulna elő, hogy az elbíráláskor hatályos törvény alapján nem, míg az elkövetéskor hatályos törvény alapján pedig megállapítható lenne a bűnszervezeti elkövetés, akkor nyilvánvalóan az

elbírálaskori törvény a kedvezőbb. Megállapítható, hogy Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és V. rendű vádlottak cselekménye az elkövetéskor és elbírálaskor hatályos törvény szerint is bünszervezetben elkövetettnek tekinthető.

[290] A cselekmény elkövetésekor irányadó törvényi fogalom alapján bünszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése (Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont, hatálybalépéskori szövegállapot).

[291] A cselekmény elbírálásakor irányadó törvényi fogalom a Büntető Törvénykönyv 2019. július 10-től hatályos módosítása folytán a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja alapján pedig úgy határozza meg a bünszervezetet, hogy legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[292] A hosszabb időre szervezettség, mint a bünszervezet törvényi feltétele kapcsán az ítéltábla elsőként utal a megállapított tényállásra, mely szerint a vádlottak a cselekményüket több éven át folytatták, ami önmagában is hosszabb, több adóbevallási időszakot átfogó időtartam. Az egyes vádlottakra az ítéleti tényállás pontosan rögzíti ezt az időtartamot. Megjegyzendő, hogy a Kúria gyakorlatában már a „közel két hónap” időtartam is elegendő lenne (Kúria Bfv.II.89/2021/10. [81] bekezdés).

[293] Helyesen utalt arra a törvényszék, hogy a bünszervezet összehangolt működése bizonyos fokú, de nem fejlett hierarchia gyanánt értelmezhető. A fejlett hierarchia – miután a hierarchiára sincs törvényi értelmezés – a bünszervezet 2019. július 10. napjától hatályos fogalma alapján sem kérhető számon.

[294] A törvényi fogalmat vizsgálva megállapítható, hogy az „összehangoltan működő” kitételt a „hierarchikusan szervezett” kitétel váltotta az elbírálaskor hatályos büntető törvénykönyvben, és új elemként jelent meg a „konspiratíván működő” kíváncsolom.

[295] A normaszövegen túl a hatályos Btk. nem tartalmaz törvényi értelmezést sem a „hierarchikusan szervezett”, sem a „konspiratíván működő” fogalmi elemekhez. A hierarchia és a konspiráció ún. idegen szavak, nem egzakt módon, egyféleképpen értelmezhető tartalommal. A hierarchia jelentheti akár személyek, akár intézmények valamely szempont (pl. rang, képesség, fontosság, pozíció, intézkedési jogkör) alapján fennálló egymás közötti viszonyát, s ezek alá- és fölérendeltségét az adott intézményen belül. A hierarchia magyar megfeleltetésére alapvetően helytállónak tűnik az 1999. március 1. és 2002. április 1. napjai között megfogalmazott „alá-fölérendeltségi rendszer” kitétel megfogalmazása. A konspiráció magyar megfeleltetése nehezebb, mivel jelenthet elsődlegesen összeesküvést, szövetkezést, puccsot, ennél általánosabb értelemben illegális tevékenységet, titokban szervezett támadást, és így tovább, de a legelvontabb megfogalmazással a külvilág elől elfedett (leplezett) tevékenységnek tekinthető. A Kúria által meghatározott ítélkezési gyakorlat az összehangolt működésbe mindig beleértelmezett bizonyos fokú hierarchiát, hiszen nincs összehangoltság akkor, ha a bünszervezetben belül nem különül el az irányítói (szervező, koordináló) és a végrehajtói (irányított, vezetett, utasított) szerepkör, s ezáltal a feladatok megosztása, még ha a 2002. április 1. előtti szabályozásból maga a törvényhozó hagyta is el az alá-fölérendeltség követelményét, amit a szerepkörök elkülönültsége értelemszerűen feltételez. Amennyiben tehát olyan adat áll rendelkezésre, amely akár egy résztvevő irányítói (szervező, koordináló) szerepére vonatkozik a feladatok megosztása során, akkor e körülmény olyan akár részbeni alá-fölérendeltséget jelentő személykapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bünszervezet megállapítását az új fogalom szerint is.

[296] A hierarchikus szervezettség viszont nem jelenti valamennyi bünszervezetben résztvevő személy hierarchiában való elhelyezkedését. Az EU 2008/841/IB kerethatározat 1. Cikke és a Palermói Egyezmény 2. Cikk a) pontja változatlanul és egyaránt az „összehangoltan működik” kitételt tartalmazza, illetőleg a Palermói Egyezmény 2. Cikk c) pontja kimondja: „nem szükséges, hogy tagjai pontosan meghatározott szerepeket kapjanak, vagy hogy tagsága állandó legyen, illetőleg fejlett hierarchiával rendelkezzen”. A hierarchikus jelleg nem jelent kidolgozott, fejlett, mereven elhatárolható szinteket, a bünszervezet akkor is bünszervezet, ha abban nem érvényesül valamiféle merev parancsuralmi alapú személyi hierarchia, haszonszerzési motiváció, egységesített külső fellépés, és minden egyéb, a törvényi fogalmon kívül eső szempont. Ehhez képest a vád tárgyává tett elkövetési időszak alatt kialakult ítélkezési gyakorlat is megfelel a Btk.-t módosító törvényjavaslat 107. §-ához fűzött miniszteri indokolásában foglaltaknak: „A hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonyban vannak, az egyes »döntési szintek« elkülöníthetők egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul.” (Kúria Bfv.I.1.396/2019/6.)

[297] Jelen esetben a bünszervezet tagjai tevékenységüket számos cég neve alatt, legális működés látszatát keltve, azonban valódi tevékenységüket rejtve folytatták. A cégek élére anyagi és kapcsolati háttérrel, valamint szakismerettel nem rendelkező személyeket állítottak, akiknek egyetlen feladata a további terheltek által meghatározott iratok aláírása, valamint a pénz felvétele és annak a hierarchia magasabb szintjén állóknak való továbbítása volt. A lebukás elkerülése érdekében több alkalommal változtatták meg a költségvetési csalás elkövetéséhez felhasznált – eleve fiktív székhellyel bejegyzett, így a hatóságok számára elérhetetlenné tett – gazdasági társaságokat és azok ügyvezetőit, hogy a korábbi cselekmények felderítését megnehezítsék, illetve minél hosszabb ideig leplezhessék (Kúria Bfv.II.1.377/2020/12.).

[298] A tényleges tevékenység elfedése maga a konspiráció, melynek célja a hatósági felderítés megghiúsítása, annak elérése, hogy a bűncselekmény és az elkövetők személye a kívül világ számára ne legyen felismerhető, a belső információk ne kerüljenek ki. Konspirációra utalhat a tényleges gazdasági tevékenységet nem végző cégek bevonása, strómanok alkalmazása, a bűncselekmények eredményét elfedő és a felderítést akadályozó intézkedések megtétele.

[299] A jelen ügyre vetítve az ítélőtábla azt vizsgálta tehát, hogy a tényállásban megállapított elkövetés megfelelt-e a bünszervezet korábbi konjunktív feltételrendszerének, elsődlegesen az összehangolt működésnek (nem fejlett hierarchiának) azzal, hogy a konspiráció visszamenőlegesen számon sem kérhető.

[300] Összességében konspirációra utal jelen ügyben a tényleges gazdasági tevékenységet nem végző gazdasági társaságokba történő bejelentése a munkavállalóknak, a valódi foglalkoztatók eltitkolása, a valódi foglalkoztatók munkabért terhelő kötelezettségének titkolása, eltűnés az adóhatóság elől, a gazdasági társaságokat ellenszolgáltatásért nevükre írató (részben külföldi) állampolgárok alkalmazása, akik később utolérhetetlenek az ellenőrzések során, a színlelt egyéb szerződések megkötése.

[301] A bünszervezet fogalma kapcsán a hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonylatban vannak, az egyes döntési szintek elkülöníthetők egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul” (Kúria

Bfv.I.378/2021/35. [181] bekezdés, a törvényi fogalmat módosító 2019. évi LXVI. törvény törvényjavaslatának 107. §-ához fűzött miniszteri indokolás).

[302] A tényállás alapján jelen ügyben az összehangoltságot jól tükröző feladatmegosztás érvényesült. A csoport további tagjainak szerepe a végrehajtás volt, így ők voltak az irányítottak, vezetettek, utasítottak. Ezáltal két szinten és úgy működött a csoport, hogy megtörtént a feladatok megosztása az irányadó tényállás alapján.

[303] Az EBH2006. 1385. számon közzétett döntést követően kialakult bírói gyakorlat szerint meghatározott bűncselekményeknél akár egyetlen alkalommal történt közreműködés is elegendő lehet annak megállapításához, hogy a terhelt egy bűnszervezethez kapcsolódik, feltéve, hogy mint elkövető tisztában van azzal, hogy az adott tevékenység csak bűnöző csoport vagy csoportok szervezett együttműködése révén történhet meg. Ezt a tudattartalmat azonban valamennyi elkövető esetében külön-külön kell vizsgálni és amennyiben az állapítható meg, hogy az általuk elkövetett cselekmény rendszerint nem bűnszervezeti tevékenység körében valósul meg, akkor a bűnszervezet ismérveinek átlátására irányuló tudattartalmat vélelmezni nem lehet.

[304] Mindez következik a 4/2005. Büntető jogegységi határozatból, amelyet a bűncselekmény bűnszervezetben való elkövetésének megállapíthatóságáról még a korábbi jogszabályi környezetben hozott a Legfelsőbb Bíróság. A terhelti tudattartalomra tett megállapításai azonban a jogegységi határozatnak ma is irányadók, mely szerint a magyar büntető anyagi jog bűnösségen alapuló felelősség elvéből következően az alanyi bűnösség (szándékosság vagy gondatlanság) indul ki, ami minden bűncselekmény szükséges ismérve. E szerint a bűnszervezeti elkövetés esetén is nyilvánvaló, hogy a jogalkotó a Btk. Különös Részi tényállása szerinti elkövetési magatartás kifejtésével – ahhoz fűződő tudatállapottal – összefüggő ténytet a súlyosabb megítélés feltételévé.

[305] Következésképp – az alapcselekmény tényállásszerűsége mellett, azzal együtt – vizsgálandó az elkövető ezirányú tudattartalma. Ennek hiányában a bűnszervezetben elkövetés nem állapítható meg. A bűnszervezetben elkövetést is átfogó tudattartalom vizsgálatának első lépcsőjét az alapcselekmény tényállásszerűségéhez, az átfogó tudattartalom megállapításához szükséges bizonyítékok vizsgálata jelenti. Ezzel párhuzamosan azonban vizsgálni kell a büntetőeljárás során feltárt bizonyítási eszközökből származóan a bűnszervezeti ismérvekre következtetést megalapozó bizonyítékokat és erre nézve tényállásban megállapítást kell tenni.

[306] Amennyiben bizonyított, hogy a bűncselekményt egy tényleges bűnszervezet működéséhez kapcsolódva, illetve annak keretei között követték el, úgy a végrehajtás körülményeiből, különösen a konkrét magatartás mások megelőző vagy további láncolatos cselekményeit feltételező jellegéből, ezek szükségszerű és ezért előreláthatóan bekövetkező eseményeiből lehet következtetést vonni arra, hogy az alkalomszerű tettes (részes) cselekménye megvalósításakor a bűnszervezetbeni elkövetést felismerte.

[307] Ezen további – az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára vont – következtetés alapja, hogy a törvény nem a bűnszervezet belső, hanem olyan külső tárgyi jellegű ismérveit határozza meg, amelyek a kívülálló számára is felismerhetők. Ehhez képest az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy egy bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátossága ismeretében annak működéséhez csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik (4/2005. Büntető jogegységi határozat).

[308] Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű és Terhelt5 V. rendű vádlottak az irányadó tényállásban foglalt magatartásuk alapján tisztában voltak azzal, hogy cselekményük nem elszigetelt, hanem egy olyan mechanizmushoz

kapcsolódik, amelyben számlázó cégek bevonásával jogtalanul, az irányadó igazgatási jogszabályokat megkerülve általános forgalmi adó és egyéb munkabérhez kapcsolódó járulékok, illetve adó elvonása történik.

[309] A hivatkozottak szerint már a 4/2005. Büntető Jogegységi Határozat is foglalkozott azzal, hogy a bünszervezetnél tipikus a mások megelőző vagy láncolatos cselekményeit feltételező jellege a cselekménynek, amit a kifejtettek szerint az elkövetők jelen ügyben is felismertek. Mindebből nyilvánvalóan lehet következtetni további személyekkel fennálló tartós bűnkapcsolatra, de ugyanez állapítható meg a tényállás alapján az érintett cégek továbbértékesítésére nézve is, függetlenül attól, hogy ezen további személyek büntetőjogi felelőssége vonása ezen eljárásban megvalósult-e.

[310] Az ítélet rendelkező részében a törvényszék helyesen, a Kúria 61. BK véleményének 7. pontja szerinti iránymutatásra is figyelemmel az egyes vádlottak bűnösségét megállapító ítélet rendelkező részében tüntette fel – a büntetés kiszabásáról szóló rendelkezések előtt – azt, ha az elkövető, mint visszaeső, különös visszaeső, illetve bünszervezetben követte el a bűncselekményt. A 7. ponthoz fűzött indokolás szerint a minősítést követően kell szerepelnie annak, hogy ezért a bíróság a vádlottat (vádlottakat) mint bünszervezetben elkövetőt milyen tartamú szabadságvesztésre ítélte.

Az ítélet felmentő rendelkezéseinek felülbírálata

[311] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség érvelését, hogy a 29. tényállási pontot illetően a némileg nehezen követhető törvényszéki jogi indokolásban meghatározott felmentési jogcímmel szemben Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében egyaránt a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont I. fordulata a helyes jogcíme a felmentésnek, mert nem bizonyított, hogy történt bűncselekmény elkövetése, ezért az elsőfokú ítélet indokolását eszerint változtatta meg. Az egyéb -a 6. tényállási pontban meghozott megszüntető rendelkezés kivételével- meghozott felmentő rendelkezések a megállapított tényállás alapján törvényesek.

A kiszabott büntetések revíziója

[312] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helyesen feltárta és részletesen elemezte.

[313] Kiegészítendőek a büntetés kiszabása körében értékelendő körülmények azzal, hogy nem csupán az időmúlás, hanem az ettől függetlenül is megállapítható eljárás elhúzódása [Be. 564.§ (4) bekezdés b) pont] is lényeges enyhítő körülmény. Valójában a törvényszék által elemzett sérelme a tisztességes eljárásnak (elsőfokú ítélet [1368] bekezdés) nem a cselekmény elkövetéshez mérten számított időmúláshoz, hanem a gyanúsított kihallgatástól mért eljárás elhúzódásához kapcsolódik. Valamennyi vádlott esetében enyhítő körülmény az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt jelentős idő is.

[314] A másodfokú bíróság – egyezően az első fokon eljáró bírósággal – valamennyi vádlott vonatkozásában enyhítő körülményként értékelte azt, hogy sérült a tisztességes eljáráshoz való joguk. Mindezt az alkalmazott büntetésekben is megjelenítette, hiszen a kiszabott büntetéseknél lényegesen súlyosabb büntetéseket kellett volna alkalmaznia abban az esetben, ha mindez nem állapítható meg. Az észszerű időn történő befejezés elmulasztása akkor is megállapítható, ha az eljáró hatóságot, bíróságot objektív mulasztás nem terheli az érintett terheltek kimagasló nagy száma, a vizsgált gazdasági társaságok vizsgálata, járványhelyzet vagy egyéb körülmény miatt. A tisztességes eljárás sérelme nem pusztán az elkövetett cselekmények észszerű időn belül történő befejezésének elmulasztásában nyilvánulhatnak meg. Sérül a tisztességes eljáráshoz való jog akkor is, ha egyes nyomozási

során végzett eljárási cselekmények a bűncselekmény elkövetését súroló módon törvénysértőek. Megjegyzendő, hogy jelen ügyben az eljárás elhúzódását elősegítette az az elsőbírói döntés is, hogy valamennyi (így az ügyben relevanciával nem bíró) titkos információgyűjtés hanganyagát lejátszotta tárgyalás keretében a törvényszék.

[315] Nyilvánvaló, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetésekbe csak a ténylegesen hatósági fogvatartásban töltött megkezdett napokat lehet beszámítani. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a büntetés kiszabása során azonban azt, hogy a nyomozási szakaszban majd a bírósági eljárásban is nagyon hosszú ideig kellett az egyes vádlottaknak részt venniük az eljárási cselekményeken, amely napokon az eljárási kötelezettségeik teljesítés miatt nyilvánvalóan korlátozott a személyi szabadságuk. Terhelt1 I. rendű vádlott így csak a bírósági eljárásban 43, Terhelt2 38, Terhelt3 III. rendű vádlott 35, Terhelt4 IV. rendű vádlott 37, míg Terhelt5 36 tárgyalási napon vett részt. Az ilyen nagyszámú eljárási cselekményen történő részvétel egyaránt elnehezíti a munkavállalást, és a családi kapcsolatokat is, így mindezt a büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként értékelte az ítéltábla.

[316] Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében további enyhítő körülmény a másodfokú eljárásban tanúsított megbánó magatartás.

[317] A jelen ügy tárgyi körülményei mellett nem enyhítő körülmény egyetlen vádlott esetében sem a bűnsegédi elkövetés, hiszen épp a bűnsegédi bűnrészesség tette lehetővé a bűnszervezeti elkövetést, és a tettesség kizárólag azon vádlottakhoz kapcsolódhatott, akiket személyükben terhelt az adóbevallási és megfizetési kötelezettség, de jelen ügyben a bűnsegédek bűnössége nem tekinthető enyhébb fokban társadalomra veszélyesnek.

[318] Külön ki kell térni arra is, hogy a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál (Kúria 56. BK véleménye I. rész [7] bekezdése).

[319] Ezen további büntetéskiszabási körülmények összhatásában történő értékelése mellett már megállapítható volt, hogy a szabadságvesztés büntetések súlyosítására irányuló ügyészségi jogorvoslat Terhelt1 I. rendű, II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlottak esetében nem foghatott helyt, és nem tartotta indokoltnak az eltelt időre tekintettel a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamának megemelését Terhelt2 II. rendű és Terhelt3 III. rendű vádlott esetében.

[320] A szabadságvesztés büntetéssel érintett vádlottak esetében kiemelendő, hogy a Btk. 80. § (2) bekezdése nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tetтарыыos büntetést; a közép mértéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.).

[321] A Btk. 80. § (2) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel közép mértéke irányadó. A közép mérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele.

[322] A Btk. 80. § (2) bekezdése a büntető jogi szankció rendszer egyetlen elemére, a szabadságvesztésre – ezen belül is kizárólag a határozott ideig tartó szabadságvesztésre vonatkozik, az adott büntetési nem konkrét mértékének megállapításához ír elő a jogalkalmazó számára kötelező jelleggel egy figyelembe veendő szempontot. Ebből már önmagában is az következik, hogy a hivatkozott rendelkezés nem érinti az általános büntetéskiszabási elveket és nem zárja ki azt, hogy a bíróság az irányadó egyedi ügyben

felderített különös körülményeket a törvénynek és a bírói gyakorlatnak megfelelően, belátása szerint értékeli, mérlegelje [13/2002. (II. 20.) AB határozat III. 1. 3.].

[323] Az ítéltábla arra a meggyőződésre jutott, hogy körütekintően járt el a törvényszék akkor, amikor középérték alatti szabadságvesztés büntetések kiszabására látott lehetőséget. A pontosított büntetéskiszabási körülmények, különösen a másodfokú eljárás további elhúzódása miatt, ami az eljárás felfüggesztéséből és az képviselő⁴ előtti egyedi normakontroll kezdeményezéséből adódott, az ítéltábla valamennyi vádlott esetben enyhítette a kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás tartamát. Terhelt⁴ IV. rendű vádlott megbánásának hangoztatására tekintettel, esetében némileg nagyobb arányban látott lehetőséget az enyhítésre.

[324] Terhelt¹ I. rendű, II. rendű és Terhelt³ III. rendű vádlottak esetében törvényesen és indokoltan indítványozta azonban az ügyészség pénzbüntetés kiszabását is a jövedelemmel (és Terhelt¹ I. rendű vádlott esetében megfelelő vagyonnal) rendelkező vádlottak esetében. Valójában az egyes vádlottak által bevallott jövedelmen felül a bűncselekménybe fektetett vagyon és az ehhez kapcsolódó életvitelük is utal a megfelelő jövedelemre a Btk. alapján. A Btk. 50. § (2) bekezdése alapján nem mellőzhető a pénzbüntetés kiszabása annál, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van.

[325] A pénzbüntetés napi tételeinek számát az egyes vádlottak bűnösségéhez, míg az egy napi tétel összegét a vagyoni, jövedelmi, személyi körülményeikhez és életvitelük alapján állapította meg.

[326] A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján, ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egyhavi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A Btk. 51.§ (2) bekezdés alapján, ha a pénzbüntetést végrehajtandó szabadságvesztés mellett szabták ki, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

[327] Terhelt⁴ IV. rendű vádlott esetében a megfelelő igazolt jövedelem hiányában a pénzbüntetés kiszabását nem tartotta lehetségesnek az ítéltábla.

[328] Az elsőfokú bíróság ítéletének további rendelkezései törvényesek az egyes bizonyítás szempontjából jelentős okirati bűnjelek iratok körében történő elhelyezéséről, az értéktelen bűnjelek megsemmisítéséről, illetve további bűnjel kiadásáról. Ugyancsak törvényes a bűnügyi költség viseléséről meghozott rendelkezés is.

[329] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a Be. 606. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával.

[330] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetése alól a Be. 613.§ (2) bekezdés a) pont alapján mentesítette a kirendelt védővel eljáró vádlottakat, tekintettel arra, hogy fellebbezésük eredményes volt.

[331] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615.§ rendelkezései kizárják.

Cím66, 2026. március 16.

a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s. k.
bíró

Dr. Diószegi Attila s. k.
bíró

Dr. Bakó József s. k.
bíró

Dr. Mocsáry Eszter s. k.
bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 8.B.676/2017/1823. számú ítélete a jelen eljárásban fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű, Terhelt4 IV. rendű, Terhelt5 V. rendű vádlottak vonatkozásában a Cím66i Ítéltábla Bf.II.765/2025/110. számú másodfokú határozatban írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Cím66, 2026. március 16. napján

Dr. Elek Balázs s. k.
a tanács elnöke